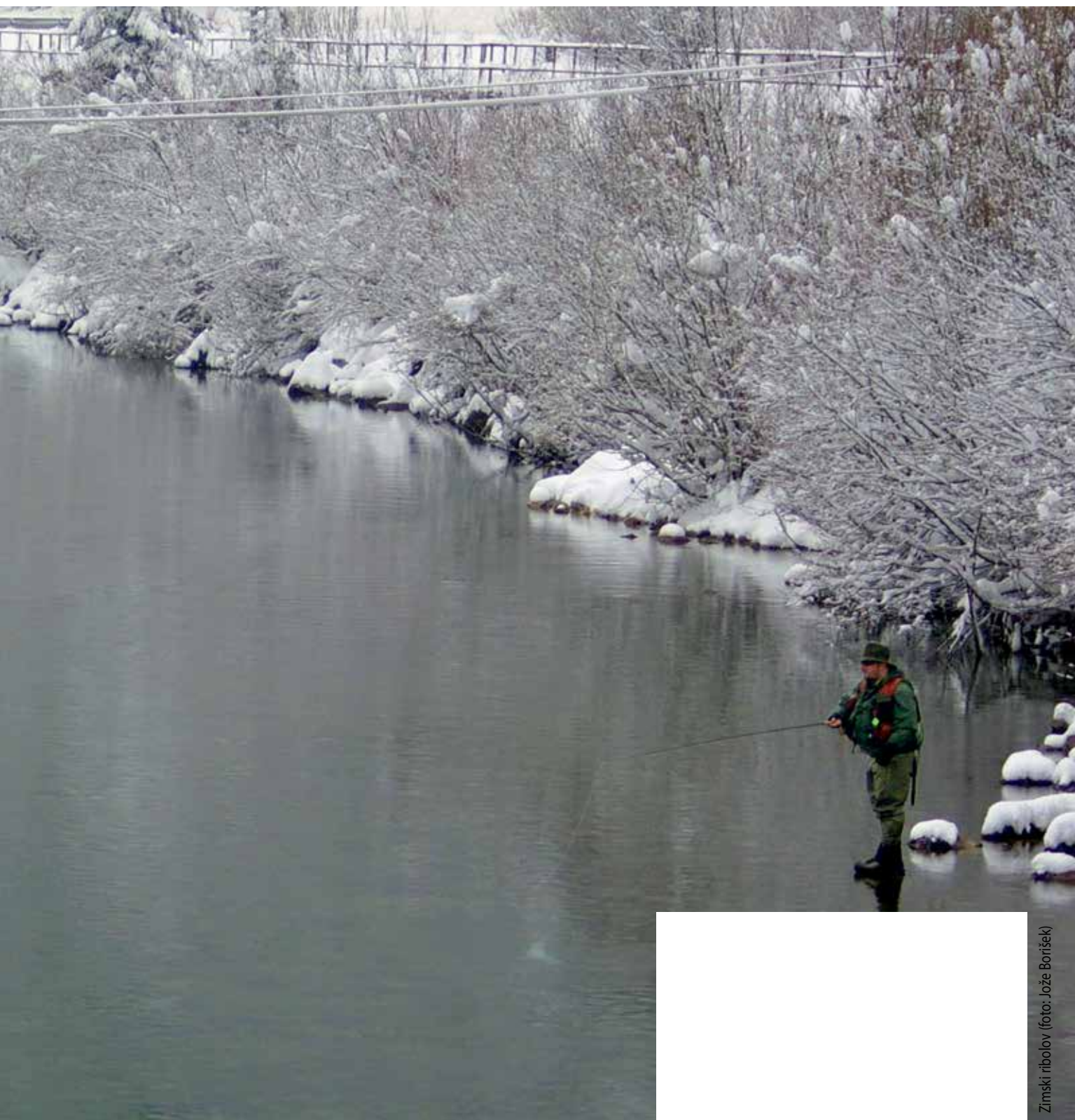

1-2

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2023
LETNIK LXXXII
ISSN 0350-4573

Zimski ribolov (foto: Jože Boršek)

RAZOČARANJE

Končno, bi lahko dejali in se veselili. Pristojna ministra sta izpolnila svoj dolg in podpisala težko pričakovane temeljne ribiške upravljavske akte – ribiško gojitvene načrte.

Nanje čakamo že desetletje. Država zamuja natanko dvanajst let.

Pa se žal ribiči ne veselimo. Poleg tega, da večina teh dokumentov ne sloni na realnih podatkih in ne upošteva stvarnosti globalnega segrevanja, ki smo ga okusili v lanskem letu, je veliko RGN-jev neusklajenih z mnenji in pripombami tistih najpomembnejših, tistih, ki poznajo realnost, ker gospodarijo z ribiškimi okolišmi - ribiškimi družinami. Oba ministra sta kljub ostremu nasprotovanju prizadetih RD in RZS v odsekih, ki se predvsem nanašajo na problematiko popolne prepovedi krmljenja

za privabljanje rib, mirnih con, odvzema nekaterih gojitvenih revirjev – da ne omenimo neusklajenosti s sosednjo državo Hrvaško –, avtoritarno, arbitrarno in v primeru prepovedi krmljenja diskriminatorno, podpisala te dokumente. In da bo mera polna, ti načrti so veljali natanko nekaj dni, saj je njihova veljavnost potekla konec leta 2022, o čemer si več preberite v pravnem kotičku. Žalostno za pripravljavce, ribe in ribiče in tudi upravljavce. Zaradi takšnega načina odločanja, ki nikakor ni skladen z obljubljenim novo paradigmo sodelovanja vlade RS z nevladnimi organizacijami, smo ministrici za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo poslali protestno pismo.

Dr. Miroslav Žaberl

Ribiška zveza Slovenije
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

telefon: 01 256 12 94
telefaks: 01 256 12 95
e-naslov: info.rzs@ribiska-zveza.si

Ljubljana, 17. 1. 2023
2023/11-IM

Ministrica ga. Irena Šinko
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
ga.mikop@gov.si

ZADEVA – POTRDITEV RIBIŠKO-GOJITVENIH NAČRTOV 2016-2022, PROTEST

Spoštovani,

V imenu Ribiške zveze Slovenije, krovne organizacije vseh ribiških družin, koncesionarjev za ribiško upravljanje, izražamo protest in razočaranje nad načinom in vsebino sprejemanja ribiško-gojitvenih načrtov (RGN) za obdobje 2016-2022.

Navkljub našim večim pisnim pobudam in sestanku z vami, kjer smo jasno izrazili resne in argumentirane pomisleke glede vsebine in načina sprejemanja RGN, smo posredno izvedeli, da ste podpisala RGN, med katerimi je večje število načrtov neusklajenih z mnenji in pripombami ribiških družin, ki se sedaj obračajo na nas in izražajo svoje ogorčenje in protest. Odgovorov na naše pisne pobude nismo prejeli, niti nas niste povabili na usklajevanje z ostalimi deležniki. Še posebej v oči bode dejstvo, da se tako pomemben dokument za ribiško upravljanje, kot je RGN, sprejema v zadnjem mesecu njihovega šestletnega trajanja. Podpisani RGN-ji imajo časovno omejeno veljavo (zgolj zadnji mesec od predvidenih dvainsedemdesetih), hkrati pa zaradi novih vplivov podnebnih sprememb, le-ti v pretežnem delu niso usklajeni z realnostjo, saj se nanašajo na zastarele podatke. Vsa našta dejstva, predvsem pa nepravilnost za argumentiran in na strokovnih podlagah temelječ dogovor, razumemo ribiči kot podcenjevalni odnos države do organiziranega sladkovodnega ribištva v Sloveniji. Država očitno ne upošteva lastnih, z zakonom določenih oblic glede področja načrtovanja upravljanja rib in ribiškega upravljanja, ne podane zaveze za tvorno sodelovanje z NVO-ji, kot jo je napovedal predsednik Vlade RS; pomembno je zgolj redno plačevanje koncesijskih dajatev s strani ribiških družin. Mimogrede, na naš upravičen predlog za oprostitev drugega dela koncesijske dajatve zaradi škode, ki je bila povzročena ribiškimi družinam v dolgotrajnem sušnem obdobju, nismo bili deležni niti odgovora.

Sladkovodni ribiči smo in bomo vedno delali v dobrobit ohranjanja ribolovnih virov z upoštevanjem vseh pravnih obveznosti na ribiškem področju. Zato bomo vedno glasni, ko vidimo, da se na tem področju dogajajo zgoraj navedene nepravilnosti in obenem po ribiško vztrajni, da se le-te odpravijo. RZS bo zato ribiškimi družinam, ki kot koncesionarji že leta vzorno izvajajo ribiško upravljanje, nudila vso potrebno pomoč.

Glede na to, da ste popolnoma razvrednotili področje upravljanja rib in ribiškega upravljanja, saj trenutno ni veljaven noben od treh temeljnih upravljaljskih aktov, za katere pripravo in sprejem je že od leta 2006 odgovorno vaše ministrstvo predlagamo, da čimprej dogovorno najprej uskladimo Načrt upravljanja rib, za tem Načrte upravljanja ribiških območij in na podlagi teh temeljnih aktov in na podlagi konkretnih podatkov še temeljne upravljavske akte na nivoju ribiških družin – to so ribiško gojitveni načrti. Le-ti pa naj se ne sprejemajo v zadnjem mesecu, pred potekom njihove veljavnosti.

Lep pozdrav.

dr. Miroslav ŽABERL
predsednik RZS

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
Vladimir Mikec,
Jure Ušeničnik Schifferstein, Egon Dolenc

ČASOPISNI SVET:
člani:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priloga za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

UVODNIK

- Razočaranje
Dr. Miroslav Žaberl 2

PRAVNI KOTIČEK

- Časovna veljavnost novosprejetih ribiško-gojitvenih načrtov
Jože Cepec 5

DELO RZS

- Novinarska konferenca Ribiške in Lovske zveze
Uredništvo 6
Posvet s predstavniki NVO, ki delujejo na področju varstva in zaščite živali v Državnem zboru Republike Slovenije
Mag. Igor Miličič 7
4. Seja Upravnega odbora
Strokovna služba 7

OBZORJA

- Ribolov v kameni dobi
Bine Kramberger 8

MEDNARODNA SREČANJA

- RAJP 2022
Stane Omerzu 12

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

- Brez njih ne bi uspeli
Jože Šmejc 14

DRŽAVNA PRVENSTVA

31. Državno prvenstvo v lovu rib s plovcem 2022
Jože Šmejc 15

VABILO

- Praznik druženja ob ribolovu in ribji kulinariki v Račah
Silvo Koren 19

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

- Ribiška družina Ljubno
Uredništvo 20

RIBOLOV

- Zimski ribolov s krmilnikom
Toni Janežič 22
Kaj početi med lovopustom
Danilo Torej 24
Lov soma z vijačenjem skozi štiri letne čase
Stane Omerzu 26

RIBIČI PIŠEJO

- PRVIH 10
Miha Žejn 29

RIBIŠKA PRIPOVED

- Je treba ponastaviti
David Babič 30

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

- Ribe so pa šle v slast
Boža Herek 31
V RD Pesnica so pridno delali
Marjan Toš 31
Vandali uničevali imetje ribičev Ribiške družine Murska Sobota
Jože Žerdin 32

V SPOMIN

- Janko Zupanc 33
Ivan Ferk 33
Ostojka Gašparovič 33

MLADI RIBIČ

- Družinski izlet na Ljubljansko barje
Blaž Dominik 34

MUHARSKI KOTIČEK

- Učinkovito vezanje muh
Tomaž Modic 36

RIBIČI KUHAJO

- Ribje pogačice s hladno kumarično omako in postrv v sonora* omaki
Borut Jerše 38

RAZVEDRILO

- Ščukec Lukec in Rakec Jakec
Mitja Manček 39

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2023:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	10. 1.	7. 2.	7. 3.	4. 4.	9. 5.	6. 6.	8. 8.	5. 9.	10. 10.	7. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – če želite prejemati elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejeli ga boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo

Celjski sejem

17.-19. MAREC 2023

Dnevi ribištva

Strokovni sejem ribiške opreme

Soča (Pixabay)

§ ČASOVNA VELJAVNOST NOVOSPREJETIH RIBIŠKOGOJITVENIH NAČRTOV

Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ob soglasju ministra za okolje in prostor v mesecu novembru in decembru 2022 podpisala ribiškogojitvene načrte za obdobje 2016–2022 za vseh 67 ribiških okolišev. Ali so ti načrti veljavni tudi po preteku njihove veljavnosti?

Odgovor:

Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št.61/06-ZSRib) v poglavju XIX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE v členu 74 določa, da potrjeni ribiškogojitveni načrti ostanejo v veljavi do sprejetja novih ribiškogojitvenih načrtov, sprejetih na podlagi četrtega odstavka 12. člena tega zakona. V zvezi s tem se pojavlja vprašanje, ali to pomeni, da če se novi RGN sedaj ne sprejmejo, ostanejo v veljavi dosedanja RGN. Da bi lahko odgovorili na zastavljeno vprašanje, moramo upoštevati naslednje.

Do uveljavitve ZSRib je veljal Zakon o sladkovodnem ribištvu iz leta 1976 (Uradni list RS, št.25/76 s spremembami). Ta je upravljanje rib urejal drugače, posebej glede načina in pristojnosti pri sprejemu RGN. V letu 2006 sprejeti ZSRib je v določbah členov od 10 do 13 povsem na novo določil program in načrtovanje ribiškega upravljanja. V zvezi s tem je v členu 12 določil vsebino in postopek sprejema RGN. Glede časovne veljavnosti prej sprejetih RGN pa je sprejel že citirano določbo 74. člena. Gre za določbo zaključnega dela zakona, ki vsebuje prehodne in končne določbe. Bistvo prehodnih določb je v tem, da se, kot izhaja iz izraza samega, z njimi uredijo vprašanja prehoda iz ene (dosedanje) pravne ureditve v drugo ali vsaj drugačno, ko torej nova ureditev v celoti ali delno nadomesti prejšnjo. Tako velja tudi za dani primer, ko je zakonodajalec v prehodnih določbah sprejel časovni okvir veljavnosti do takrat veljavnih RGN in v zvezi s tem določil, da ti veljajo do sprejetja novih, ki bodo sprejeti na podlagi četrtega odstavka 12. člena ZSRib (torej, ko bo RGN na predlog zavoda sprejel minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v soglasju z ministrom, pristojnim za ohranjanje narave, in ministrom, pristojnim za vode).

Prehodne in končne določbe zakona nimajo posebne pravne narave materije, ki jo zakon sicer ureja, zato teh določb tudi ni mogoče razlagati in veljavnosti zakona presojati po posebnih načelih, ki sicer veljajo za razlago prava z določenega pravnega področja. V danem primeru gre za tipično prehodno določbo, ki ureja časovni položaj do sprejetja zakona veljavnih RGN. Zakonodajalec je z jasno in nedvoumno določbo 74. člena določil, da do leta 2006 sprejeti RGN veljajo do takrat, ko bodo sprejeti novi, ti pa morajo biti sprejeti na podlagi določbe 12. člena veljavnega zakona.

Tako je možen glede zastavljenega vprašanja zgolj odgovor, da ko so (bili) po letu 2006 sprejeti novi RGN, ti veljajo le do takrat, kakor je to določeno v novem RGN in za njih ni mogoče uporabljati 74. člena veljavnega ZSRib in veljavnosti podaljševati do sprejema novih RGN. Ker je veljavnost novosprejetih RGN-jev potekla z dne 31. 12. 2022, posledično to tudi pomeni, da koncesijskih zavez koncesionarjev ni mogoče vezati na pretečen dokument.

Jože Cepec,
član Komisije za pravna vprašanja RZS in
upokojeni višji sodnik

SPOŠTOVANI BRALCI!

Če imate pravno vprašanje s področja ribištva, za katerega ne najdete odgovora, jih pošljite na naslov glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Komisija za pravna vprašanja bo zanje poiskala odgovore, ki jih bomo nato objavili v glasilu.

NOVINARSKA KONFERENCA RIBIŠKE IN LOVSKE ZVEZE

1 8. januarja 2023 je potekala novinarska konferenca Ribiške in Lovske zveze Slovenije. Predstavili sta delo preteklega leta in načrte za prihodnost. Predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl je povedal, da je bilo leto 2022 za delovanje RZS zelo naporno, in sicer zaradi vseh negativnih pojavov, ki smo jim bili priča. Še vedno ni zaključeno vprašanje dvojne finančne obremenitve ribiških družin, poleg tega pa so te pod pritiskom Javnega sklada kmetijskih zemljišč, ki od njih zahteva vračilo legalno kupljenih zemljišč, ki so jih RD izkoristile za izgradnjo ribiških domov, nekatera pa so postala vodna zemljišča. Leto 2022 je pokazalo vse negativne posledice podnebnih sprememb. Zaradi pomanjkanja in visokih temperatur vode so nekatere RD morale ribolov začasno prepovedati; to se je zgodilo predvsem v porečju zgornje in srednje Savinje, na dveh delih Save Bohinjke, na delih in pritokih Save, Soče, Kamniške Bistrice. Prav tako tudi na številnih drugih vodotokih, srednjih in manjših, ki so v sušnih časih še posebej na udaru. Ob tem je RZS državo pozvala, da se poleg ribolova omejijo tudi druge aktivnosti na vodi (rafting, namakanje itd.),

Predstavniki RZS in LZS (mag. Igor Miličič, Marijan Gaber, dr. Miroslav Žaberl, mag. Lado Bradač, mag. Božo Zakrajšek)

Novinarske konference se je kljub snežnim razmeram udeležilo lepo število novinarjev.

Val 202 je med konferenco oddajal v živo.

a so naleteli na gluha ušesa. Danes se posledice suše poznajo na staležu salmonidnih vrst rib. Opaziti je bilo lahko poginule sulce, postrvi, lipane, šarenke. Kot da suše niso bile dovolj, so se ribiči lahko srečali z večjim onesnaženjem voda. Najbolj izrazit je bil pogin skoraj tone in pol rib v Malem grabnu v Ljubljani. Kljub hitremu odzivu pristojnih služb je krivec žal neznan. Ob tem se poraja vprašanje, ali je morda potrebno postopke vzorčenja spremeniti. Največja nevarnost za ribjo populacijo so zagotovo nesonaravni gradbeni posegi v vodotoke, pri čemer ribe in ostali vodni živelj izgubijo velike dele svojega habitata, predvsem drstišč. To sčasoma vodi v jasno zaznaven upad števila rib na posameznem vodotoku. Žal pa so ribiške družine izločene iz neposrednega soodločanja o načinu izvedbe, svoje videnje lahko izrazijo zgolj preko Zavoda za ribištvo. Izpostavili so tudi, da so na izdajo odločbe o plašnju kormoranov z odstrelom čakali skoraj leto dni. Vemo, da so ribji plenilci ena od perečih tem, ki so jo na pristojno ministrstvo že nekajkrat naslovili. Poleg kormoranov je opaziti tudi vidro, ki prav tako lahko naredi veliko škodo. Na koncu so predstavniki RZS izpostavili še zamujanje sprejema temeljnih strateških dokumentov. Program upravljanja rib na celinskih vodah je konec leta 2021 prenehal veljati, kljub opozorilom pa tega temeljnega dvanajstletnega strateškega dokumenta še ni. Še večja zmeda je pri sprejemanju ribiško gojitvenih načrtov (RGN), ki so osnova za delo ribiških družin – koncesionarjev

v naslednjih šestih letih. Kljub nasprotovanju, saj je bilo veliko število dokumentov neuskkljenih z ribiškimi družinami, sta ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in minister za okolje sopodpisala navedene načrte v zadnjem mesecu lanskega leta. RZS je ministrstvu poslala protestno pismo, v katerem izraža nezadovoljstvo nad načinom sprejemanja aktov.

Lovska zveza Slovenije je izpostavila sestanek z ministrstvom za okolje in prostor, ki je napovedal ustanovitev delovne skupine za področje upravljanja z zavarovanimi živalskimi vrstami. LZS

pripravlja spremembo Zakona o divjadi in lovstvu, kjer naj bi bilo med drugim zapisano, da so prostoživeče živali pod skrbnim varstvom države. Vključili naj bi tudi nekatere rešitve na področju lovske kinologije. Tudi lovci se srečujejo s težavo odvzema zemljišč. Na področju projektov zaključujejo projekt LIFE Lynx, pripravljajo pa Projekt Divji petelin – Interreg skupaj s Hrvaško. Na koncu so izpostavili še prihajajoče dogodke (odprtje fotografske razstave, krvodajalska akcija, prodaja vile).

Uredništvo

POSVET S PREDSTAVNIKI NVO, KI DELUJEJO NA PODROČJU VARSTVA IN ZAŠČITE ŽIVALI V DRŽAVNEM ZBORU REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi pobude predsednice Državnega zbora Republike Slovenije mag. Urške Klakočar Zupančič je bil dne 16. 1. 2023 realiziran posvet s predstavniki nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varovanja živali, skupaj z zato pristojnimi državnimi organi. Dejansko so se posveta udeležili predsednica Slovenije, predsednik vlade, skupaj z ministricami za kmetijstvo in za pravosodje in predsednik Državnega sveta. Kot je dalo slutiti vabilo samo in prvotni seznam vabljenih organizacij, je bila večina posveta namenjena predvsem varovanju kopenskih živali in ptic; od rejnih živali, hišnih ljubljencev do eksotičnih živali. Na posvetu je bilo slišati veliko kritik na račun ministrstva za kmetijstvo in delovanje inšpekcij, pri čemer so bili izpostavljeni primeri mučenja živali in prepočasnega odzivanja inšpekcij na te primere.

Za področje rib lahko rečemo, da večina društev za zaščito živali in verjetno tudi splošna javnost nekako ne opazita rib in ogrožajočih dejavnikov za njihovo bivanje. Ribiška zveza Slovenije je bila na posvetu edina od organizacij, ki je v svoji predstavitvi izpostavila varovanje sladkovodnih rib. Opozorili smo na upra-

vičeno zahtevo nas ribičev po varovanju habitatov domorodnih sladkovodnih rib. Trenutna praksa urejanja voda v Sloveniji ima pogubne posledice ravno za osnovno bivanjsko okolje rib. Dejstvo je, da brez ustreznih habitatov v prihodnosti ne bomo imeli obsežnega števila salmonidnih in ciprinidnih vrst, kot ga imamo sedaj. Sladkovodni ribiči že dolgo nismo samo »ribo-lovci«, ampak smo predvsem naravovarstveniki, kar nam kaže naša bogata 140-letna zgodovina. Brez vztrajnega dela ribičev v preteklosti, predvsem z vlaganjem ribjega podmladka, bi bilo današnje stanje ribjih populacij še veliko slabše. Brez dejanske spremembe projektantske miselnosti in prakse bo »sonaravno urejanje vodotokov« ostalo zgolj prazno besedičenje, kot ga žal že dobro poznamo.

Čeprav se pri vprašanju upravičenosti športnega ribolova najverjetneje bistveno razlikujemo od marsikakšnega društva za zaščito živali, je celotni posvet potekal v spoštljivem tonu. Predvidoma se bo posvet na isto temo ponovil čez leto dni.

Mag. Igor Miličič, sekretar RZS

4. SEJA UPRAVNEGA ODBORA

Zadnja seja upravnega odbora v letu 2022 je potekala 15. decembra 2022 v prostorih Ribiške družine Ljutomer. Potrdili so zapisnike delovnih teles. Razpravljali so o novoizdanem dovoljenju za plašenje in odstrel kormoranov za naslednjih 5 let, kar bodo izvajali v dogovoru z lovsko zvezo. Nadalje so izpostavili projekt *svečan ribiški kroji*. Žal k temu niso pristopile vse RD, ki so izkazale zanimanje. RZS pošlje ribiškimi družinam ponovno povpraševanje. Predsednik RZS je podal finančno poročilo, koliko je še na voljo, koliko sredstev je rezerviranih za naprej. Izpostavil je možnost povišanja članskega prispevka RD za RZS, o čemer bodo odločali na naslednji skupščini. Poudaril pa je, da

RZS s financami ravna gospodarno. Ker je konec leta čas za letne inventure, so določili tudi inventurno komisijo in nadomestne člane. Za tekoče leto 2023 RZS načrtuje realizacijo sodelovanja s strokovnim sodelavcem za medije, kar je predsednik nakazal že v strateškem načrtu RZS. Prav tako so se člani UO seznanili z odstopom predsednika TK RZS, za katerega so razpisane nadomestne volitve. Kandidati lahko vložijo svoje kandidature med 5. 1. 2023 in 20. 2. 2023. Po seji je potekal še sestanek s predstavniki ribiških družin pomurskega območja. Izpostavili so težave s posegi v vodotoke, prepovedjo krmljenja rib, kormorani.

Strokovna služba

RIBOLOV V KAMENI DOBI

Ljudje so se že od nekdaj preživljali z lovom in ribolovom. Zlasti na območjih, kjer je bilo obilo vode, bogate z različnimi ribjimi vrstami, je bil ribolov pogosto enako pomemben ali celo pomembnejši od lova. Torej predvsem ob morjih, jezerih, rekah in drugih vodotokih. To nam kažejo tako pisni viri kot vrsta arheoloških najdišč, na katerih so bile odkrite ribje kosti, ribji zobe in ostanki delov priprav za lovljenje rib, kot so harpune, trnki, vrše, pasti, uteži in mreže. Vendar pa se je pomen ribolova skozi čas spreminjal, kar velja tako za prazgodovino kot tudi novejši čas.

Za najdaljše obdobje prazgodovine, ki se prične s pojavom prvih človeških vrst in konča z nastopom nove tehnologije, pridobivanje bakra in izdelavo orodij iz bakra (pri nas približno 4350 pr. n. št.), so edini vir za ugotavljanje pomena ribolova v življenju ljudi arheološka najdišča. Gre za kameno dobo, ki jo arheologi delimo na starejšo kameno dobo ali paleolitik, srednjo kameno dobo ali mezolitik in mlajšo kameno dobo ali neolitik.

Starejša kamena doba (paleolitik)

Starejša kamena doba je obdobje, ki ga označuje iznajdba izdelave kamnitih orodij. Do nje so prišli zgodnji hominidi pred okoli 3,3 milijoni let. Gre za najzgodnejše obdobje človeške zgodovine, ki ga zaznamuje evolucija človeške vrste, vse od prvih hominidov, preko prvega v vrsti iz rodu *Homo* (*Homo habilis*) in njegovih naslednikov do nastopa modernih ljudi (*Homo sapiens sapiens*). Konča se s koncem geološkega obdobja, imenovanega pleistocen, približno 11.500 pred sedanostjo oz. 9.500 pr. n. št.

Raziskave kažejo, da so v starejši kameni dobi hrano vodnega izvora uživali človeški predniki že mnogo pred pojavom modernega človeka. Najstarejši dokazi o tem izhajajo z najdišča Koobi Fora, na vzhodni obali jezera Turkana v Keniji in segajo okoli 1.950.000 let pred sedanostjo (sl. 1: 1). Tukaj so odkrili, skupaj z značilnimi kamnitimi orodji iz starejše kamene dobe, unikatno kombinacijo ostankov favne, nekatere kosti z neposrednimi dokazi razkosavanja. Gre za kosti in zobe krokodilov, želv in rib. Človeški predniki vrste *Homo habilis* so torej že uživali meso vodnih živali. Morda tudi precej pogosto, saj je meso vodnih živali vir specifičnih hranilnih snovi (dolgoverzišnih večkrat nenasičenih maščobnih kislin in dokozaheksaenojske kisline), ki so ključne pri rasti možganov. Zato domnevajo, da bi lahko imelo uživanje rib in drugih vodnih organizmov ključno vlogo pri evoluciji človeškega rodu (Braun et al. 2010).

Najdbe z najdišča Koobi Fora v Keniji kažejo, da so vsaj nekatere skupnosti človeških prednikov v starejšem paleolitiku na svoj jedilnik vključevale ribe. Ribje kosti so bile sicer odkrite tudi na številnih drugih najdiščih iz starejše kamene dobe, zlasti veliko takih najdišč je v soteski Olduvai v Tanzaniji, vendar je za vse te depozite težko oceniti, ali predstavljajo ostanke človeškega odpada ali naravne depozite. Tega vprašanja se je lotila K. M. Stewart, in sicer tako, da je opazovala lokacije najdišč z ribjimi ostanki, strukturiranost najdišč, vrste kosti in sledove uporabe na njihovi površini (Stewart 1994). Ugotovila je: (1.) da se najdišča z ostanki rib nahajajo večinoma ob rekah in izlivih rek, (2.) da so na površini nekaterih kosti sledovi uporabe in (3.) da kar med 80 % in 90 % ostankov ribjih kosti na teh najdiščih pripada vrsti soma. Današnje vrste soma je

mogoče v Afriki v času drsti srečati v velikih koncentracijah v plitvih vodah. Takrat jih je mogoče uloviti že z golimi rokami. Glede na to je zaključila, da so pripadniki prve človeške vrste v človeški evoluciji (*Homo habilis*) in tudi njihovi nasledniki – pripadniki rodu pokončni človek (*Homo erectus*) – po vsej verjetnosti vplivali na depozite ribjih kosti na vsaj petih najdiščih v soteski Olduvai.

Ali so pripadniki rodu *Homo habilis* uživali ribe kuhane, pečene ali surove, ni znano. Prvi podatki o kuhanju rib so z najdišča Gesher Benot Ya'aqov ob reki Jordan v Izraelu in pripadajo po vsej verjetnosti človeški vrsti *Homo erectus* (sl. 1: 2). Tukaj so na obali danes skoraj popolnoma izsušenega jezera Hula odkrili sledove ognjišč iz časa okoli 780.000 pred sedanostjo z ostanki ribjih kosti. Odkritih je bilo več kot 40.000 fragmentov ribjih kosti, ki pa so pripadale razmeroma majhnemu številu ribjih vrst. Med ulovom sta prevladovali dve vrsti ciprinidov, ki sta lahko v dolžino zrastle tudi več kot en meter, to sta danes ogrožena jordanska mrena (*Luciobarbus longiceps*) in še vedno razmeroma pogosta vrsta jordan himri (*Carasobarbus canis*). Analize so pokazale, da so bili ribji zobje izpostavljeni temperaturi manjši od 500 °C, zato je verjetno, da so bile ribe kuhane pri nižji temperaturi in ne pečene v odprtem ognju (Zohar et al. 2022).

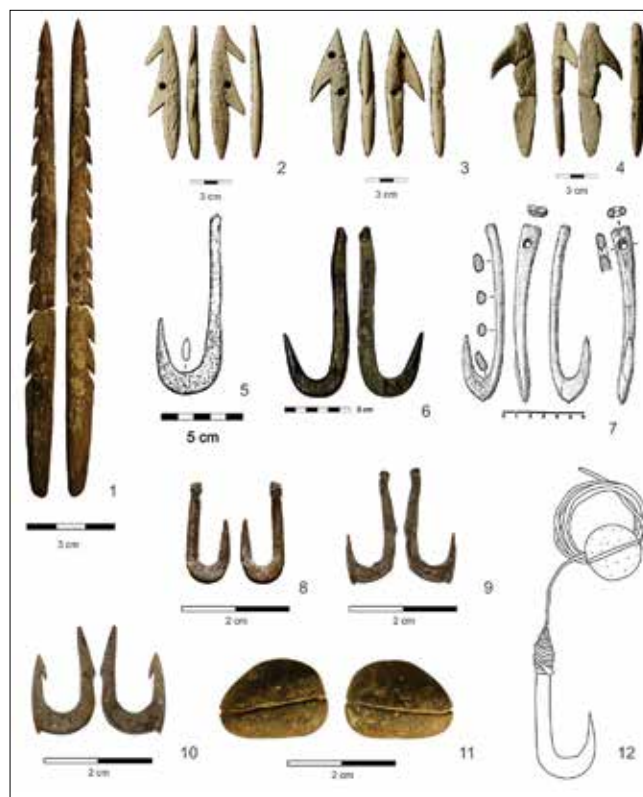
Slika 1. Karta najdišč, omenjena v besedilu s sledovi ribolova v kameni dobi: 1 Koobi Fora, 2 Gesher Benot Ya'aqov, 3 Figueira Brava, 4 Hole Fels, 5 Cova de les Cendres, 6 Lake Lubans, 7 Wustermark 22, 8 Bois-Ragot, 9 Pont-d'Ambon, 10 Gratkorn, 11 Braunsbedra, 12 Klein Lieskow, 13 Dureijat, 14 Tybrind Vig, 15 Odmut, 16 North Wall Quay, Dublin, 17 Vela Špila, 18 Lepenski vir. © Google Satellite

Za naše evropske predhodnike, neandertalce (*Homo sapiens*), ki so se verjetno postoma razvili iz vrste *Homo erectus* in v času pred približno 150.000 leti poselili večji del Evrope, se je dolgo časa domnevalo, da so se preživljali predvsem z lovom na majhne in tudi večje sesalce in ptice ter z nabiranjem rastlinske hrane. Vendar danes je vedno bolj jasno, da so bile skupnosti neandertalcev v srednjem paleolitiku mnogo bolj fleksibilne in da so se vsaj tiste skupine neandertalcev, ki so živele ob obalah morja, rek in jezer, preživljale tudi z nabiranjem vodnih nevretenčarjev in z lovljenjem rib. Najnovejši podatki o tem so na voljo iz jamskega najdišča Figueira Brava na Portugalskem, datiranega med 106.000 in 86.000 tisoč let pred sedanjostjo (sl. 1: 3; Zilhão et al. 2020). Analize najdb in kosti, odkritih v naselbinskih plasteh, kažejo, da so neandertalci verjetno uživali ribe, morske nevretenčarje (predvsem školjke), priobalne in vodne ptice, sesalce, želve in divjad.

Ribji ostanki so poznani tudi iz številnih drugih srednje paleolitskih najdišč, zlasti v Franciji, Belgiji, Španiji, Italiji in Nemčiji, vendar podobno kot za najdišča iz zgodnjega paleolitika tudi za vse te depozite ni jasno, ali jih je res izoblikoval človek ali gre za naravne depozite oz. depozite živali na mestih, ki jih je poselil človek. Kljub temu nekateri arheologi menijo, da so prevladujoča prisotnost velikih rib (> 1 kg) v nekaterih ribjih depozitih in odsotnost živalskih iztrebkov in sledov živalskih zob na ribjih kosteh dovolj prepričljivi razlogi za to, da gre vsaj v nekaterih primerih za človeški odpad (Guillaud et al. 2021).

Lokalna vrstna variabilnost ribjih populacij se je v več kot milijon let trajajočem obdobju starejše kamene dobe razlikovala od enega do drugega dela Evrope. V tem pogledu je zanimiva študija iz bližnje jugozahodne Nemčije, v kateri so analizirali skupke ostankov rib in sesalcev iz srednjega paleolitskega horizonta v jami Hole Fels (Baden-Württemberg), da bi rekonstruirali paleoklimatske in paleoekološke pogoje, v katerih je živel neandertalec (sl. 1: 4; Luzi et al. 2022). Ta študija je le ena od mnogih, ki kaže, da so v Evropi v srednjem paleolitiku (okoli 100.000 pred sedanjostjo) živele enake vrste rib kot danes, vendar je za nas zanimiva zaradi precejšnje količine analiziranih ribjih kosti in dejstva, da gre za območje, ki se nahaja relativno blizu Slovenije.

Skupaj je bilo v srednjepaleolitskem horizontu v jami Hole Fels v Nemčiji ugotovljenih in analiziranih 3482 ostankov rib, ki pripadajo 8 ribjim vrstam iz petih družin: Salmonidae, Lotidae, Cyprinidae, Cottidae in Esocidae (Luzi et al. 2022). Prevladujoča družina je bila Salmonidae, od katere so bile ugotovljene tri ribje vrste: evropski lipan (*Thymallus thymallus*), potočna postrv (*Salmo trutta*) in donavski sulec (*Hucho hucho*). Druga najbolj pogosta vrsta rib je bila iz družine Lotidae – menek (*Lota lota*). Sledi družina Cottidae z edino vrsto, glavačem (*Cottus gobio*). Dve vrsti sta pripadali družini Cyprinidae, to sta navadni klen (*Leuciscus cephalus*) in navadna podust (*Chondrostoma nasus*). Zadnja prisotna ribja družina pa je bila Esocidae, z ugotovljeno eno ribjo vrsto – navadno ščuko (*Esox lucius*). Na podlagi te vrstne sestave so zaključili, da je moral biti v okolici najdišča v srednjem paleolitiku predalpski ekosistem s prisotnostjo trajnega vodotoka, bogatega s hladno vodo in kisikom. Podobne razmere bi lahko domnevali za ta čas tudi v večjem delu Slovenije.

Slika 2. Najdbe ribolovnih pripomočkov iz kamene dobe. 1 koščena harpuna (Cova de les Cendres), 2–4 koščene harpune z luknjo za vrstico (Odmut), 5 koščen trnek (Gratkorn), 6 trnek iz mamutovine (Wustemark 22), 7 koščen trnek (Bois-Ragot), 8–10 koščeni trnki (Dureijat), 11 prodnik z gravuro – utež (Dureijat), 12 rekonstrukcija ribolovnega sistema iz paleolitika.

Ribolov v Evropi pa je, kot kaže, doživel prvi pravi razcvet konec starejše kamene dobe, pred približno 45.000 leti, ko so naši neposredni predniki iz rodu *Homo* (*Homo sapiens, sapiens*) prišli v Evropo z bližnjega vzhoda in postopoma izpodrinili neandertalce. Konkretno, ostanki favne iz arheoloških najdišč v Srednji Evropi kažejo, da so moderni ljudje uplenili najpogostejše vrste z družine Salmonidae v obdobju magdalénien (17.000–11.000 pred sedanjostjo) in da se je to spremenilo proti koncu paleolitika (13.000–11.000 pred sedanjostjo), ko so najpogostejše uplenili ščuko, klena in ostriža (Cziesla 2004). Iz tega časa je ohranjenih že večje število arheoloških najdišč z ribjimi kosti v naselbinskih plasteh, pojavljajo se tudi prve najdbe ribolovnih pripomočkov. Gre za koščene harpune, ki so najdene na številnih najdiščih v različnih delih Evrope (npr. sl. 1: 5, 6, sl. 2: 1; npr. Román, Villaverde 2012) in trke, ki kažejo, da so konec paleolitika v Evropi lovili vsaj na dva načina: (1.) z nabadanjem rib in (2.) z uporabo vabe, ribiške vrvce in trnka. Trnki so bili odkriti na najdiščih v Nemčiji (sl. 1: 7, 11, 12; Pasda 2002), v jugozahodni Franciji (sl. 1: 8, 9; Chollet et al. 1980, sl. 1), v Avstriji (sl. 1: 10; Pittioni 1954, 854), Izraelu (sl. 1: 13; Pedergrana et al. 2021) in drugod. Izdelani so bili večinoma iz mamutovine ali živalskih kosti in so brez zalustji, za pritrditev ribiške vrvce pa so imeli: ali odebelitev na vrhu vratu trnka in pod njo zarezo (sl. 2: 5, 6, 8–10) ali ušesce (sl. 1: 7). Evropski primerki so brez zalustji, medtem ko v zbirki različnih tipov trnkov z najdišča Dureijat v dolini Hule ob reki Jordan srečamo tudi take z zalustjo (sl. 1: 10; Pedergrana et al. 2021). Tukaj je bilo poleg trnkov odkritih tudi večje število kamnitih uteži z namensko izdelanim utorom po celotni dolžini (sl. 2: 11). Tako je mogoče na podlagi teh najdb in etnografskih vzporednic rekonstruirati ribolovni sistem, s

Člani ribiških družin imate z veljavno člansko izkaznico v trgovini Monster Bite 10 % popust na nakup.

katerim so lovili naši predniki pred približno 15.000–12.000 leti (sl. 2: 12).

Srednja kamena doba (mezolitik)

Ščuka je bila v večjem delu Srednje Evrope najpogostejši ulov tudi v srednji kameni dobi (Cziesla 2004). Gre za obdobje, ki se prične s koncem geološkega obdobja pleistocen, približno 9.500 pr. n. št., za njega pa je poleg izdelave kamnitih orodij še vedno značilno, da so se skupnosti ljudi selile in preživljale izključno z lovom, ribolovom in nabiralništvom. Konča se z obdobjem neolitika, za katerega sta značilna stalna poselitev in pričetek poljedelstva ter živinoreje, do česar pa je prišlo v različnih delih Evrope v različnem času, najprej v Grčiji, na Balkanu in v Sredozemlju, že pred 6.000 pr. n. št. in najkasneje v Severni Evropi in na Britanskem otočju, okoli 2.000 let kasneje.

V srednji kameni dobi je prišlo v ribolovu do številnih tehnoloških izumov. Prvič se je (verjetno tudi kot ribolovni pripomoček) množično uveljavil čoln, izdelan iz enega samega debla (deblak ali drevak). Ljudje so izpopolnili harpuno in trnke, prvič pa sta kot ribolovna pripomočka dokazana tudi vrša in mreža. Sledovi mrež in vrš so poznani npr. z najdišča Dublin – Liffey estuary iz časa med 6100 in 5700 pr. n. št. (sl. 1: 16; McQuade, O'Donnell 2007). Številni deli različnih priprav za lovljenje rib pa so bili npr. odkriti na najdišču Tybrind Vig na otoku Fyn na Danskem, iz časa med 5.500 in 4.000 pr. n. št. (sl. 1: 14; Pickard, Bonsall 2007). Gre za ostanke ribjih pasti, vrš, mrež, harpun in trnkov. Analize ribjih kosti in zob so pokazale, da so na tej lokaciji iz srednje kamene dobe na Danskem lovili in uplenili vsaj 15 različnih ribjih vrst, med najpomembnejšimi pa so bile atlantski losos (*Salmo salar*), gladki romb (*Scophthalmus rhombus*), trska (*Gadus morhua*), rečna jegulja (*Anguilla anguilla*), atlantska sled (*Clupea harengus*), skuša (*Scomber scombrus*) in morski pes trnež (*Squalus acanthias*).

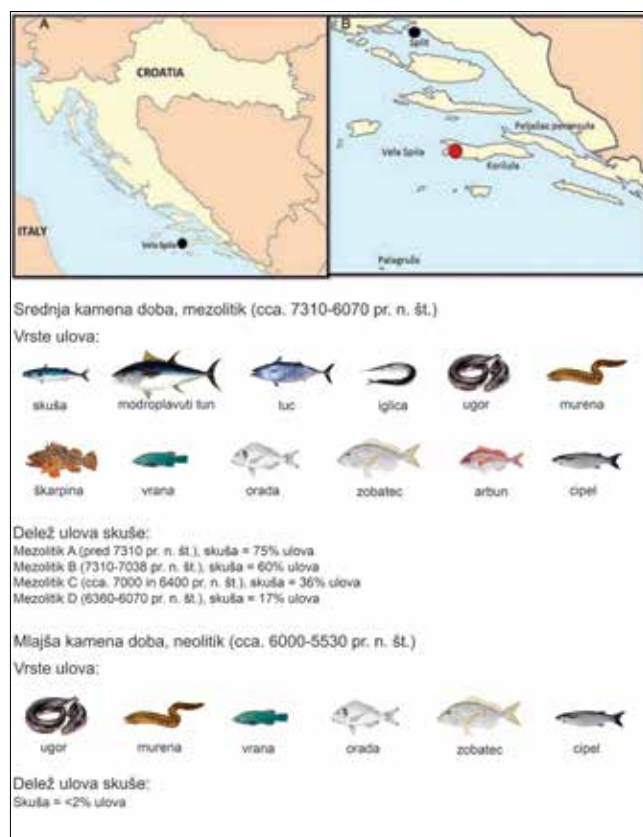
Naslednje pomembno najdišče z dokazi o ribolovu v srednji kameni dobi, geografsko gledano bližje Slovenije je Odmuť v Črni gori. Gre za spodmol v severozahodni Črni gori, 3 km severno od mesta Plužina nad reko Vrhnica, tik preden se ta združi z reko Pivo. Tukaj so bile na najdišču, na katerem je bila ugotovljena večkratna poselitev v obdobju med 9.500 in 5.400 pr. n. št. (torej v srednji in v pozni kameni dobi), odkrite številne koščene harpune, poleg njih pa 119 fragmentov kosti različnih rib (sl. 1: 15, sl. 2: 2–4). Posebnost teh koščenih harpun je, da so imele navrtano eno ali dve luknjici, ki sta po vsej verjetnosti služili za vrv. Morda so koščene harpune s pomočjo vrvi nasadili na lesene palice, kot predlagata avtorja članka (Cristiani, Borić 2016, 190, sl. 19), ali pa je bila vrv daljša in je

služila kot pomoč pri zadrževanju nabodene ribe, kar poznamo pri današnjih harpunah, ki se uporabljajo pri podvodnem ribolovu in pri lovu tun iz plovil.

Mlajša kamena doba (neolitik)

Z nastopom poljedelstva in živinoreje v mlajši kameni dobi se je pomen lova in ribolova v Evropi postopoma zmanjševal. To kažejo predvsem sestava in deleži rastlinskih in živalskih ostankov na različnih arheoloških najdiščih po Evropi in drugod. Vendar pa je ribolov ostal pomemben tam, kjer so bile naravne danosti za ribolov ugodne.

Odličen primer, ki demonstrira spremembe na prehodu iz mezolitika v neolitik, prihaja iz sosednje Hrvaške z arheološkega najdišča Vela Špila na Korčuli, na katerem je bila odkrita večja

Sl. 3. Vela Špila na Korčuli – prebivališče človeške skupnosti iz srednje kamene (mezolitik) in mlajše kamene dobe (neolitik). V različnih fazah mezolitika in v zgodnjem neolitiku so bile uplenjene različne vrste rib. Skozi čas je delež ulova skuše glede na ostale ribje vrste sorazmerno padal.

Štoparski vodnik po varstvu okolja

Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja je predstavil prvi poljudni elektronski Štoparski vodnik po varstvu okolja, ki približuje pravice, ki jih imajo posamezniki, civilne iniciative in nevladne organizacije za varstvo pravice do zdravega življenjskega okolja. Pripravili so ga PICovi Zagovorniki okolja ob podpori Veleposlaništva Kraljevine Nizozemske v Sloveniji.

Več lahko preberete na spletni strani: <http://zagovorniki-okolja.si/2023/01/19/objavljen-stoparski-vodnik-po-varstvu-okolja/>

Štoparski vodnik boste našli na spletni strani Zagovornikov okolja: <http://zagovorniki-okolja.si/stoparski-vodnik/> ali pa preprosto skenirajte spodnjo QR kodo

količina ribjih kosti v plasteh, ki so datirane v čas mezolitika in neolitika (sl. 1: 17; Rainsford et al. 2014). Raziskovalci ugotavljajo, da so bili ljudje v mezolitiku specializirani na lov in predelavo skuš (*Scomber japonicus*). Te so absolutno prevladoval v ulovu v vseh fazah poselitve v srednji kameni dobi, vendar pa se je delež njenega ulova skozi čas postopoma zmanjševal. V mezolitskih plasteh so odkrili več kot 10 ribjih vrst, med njimi tudi kosti modroplavutega tuna (*T. thynnus*), luca (*Euthynnus alletteratus*), ugorja (*Conger conger*), mureno (*Muraena helena*) ter različne vrste iz družine Sparidae, vključno z zobatcem in orado. V plasteh iz mlajše kamene dobe pa je bilo na najdišču Vela Špila na Korčuli odkritih veliko manj ribjih kosti, kar kaže le še na občasni ribolov (Rainsford et al. 2014, 4, tabla 2). Delež ulova skuše se je od začetnih 75 % na začetku srednje kamene dobe zmanjšal na manj kot 2 %. V repertoarju

ribjih vrst tudi povsem manjkata tuna in luc, zato domnevajo, da je bil v mlajši kameni dobi pri teh prebivalcih na Korčuli pomemben izključno priobalni ribolov (sl. 3).

Drugo najdišče, ki je pomembno za razumevanja pomena ribolova v mlajši kameni dobi, je Lepenski vir ob reki Donavi v soteski Djerdap v Srbiji (sl. 1: 18). Arheozoološke analize in izotopski podatki kažejo, da je v prehodnem obdobju (približno 6170–5940 pr. n. št.) ekonomija na naselju Lepenski vir temeljila na lovu in ribolovu. Ribolov je bil kot kaže pomemben skozi celo leto, najpomembnejše ribolovne vrste pa so bile navadni (divji) krap (*Cyprinus carpio*) in druge vrste ciprinidov, potem navadni som (*Silurus glanis*), sulec (*Hucho hucho*) in različne vrste iz družine jesetri. Če pa gledamo maso ribjih kosti, potem je bil verjetno največji delež zaužitega ribjega mesa soma (*Silu-*

efektivnejšega. Večina teh pripomočkov predstavlja osnovo ribolova še danes.

Bine Kramberger

Literatura

Cristiani, E., D. Borić 2016, Mesolithic harpoons from Odmu, Montenegro: Chronological, contextual, and techno-functional analyses. – *Quaternary International* 423, 166–192.

Braun, D. R., J. W. K. Harris, N. E. Levin, J. T. McCoy, A. I. R. Herries, M. K. Bamford, L. C. Bishop, B. G. Richmond in M. Kibunjia 2010, Early hominin diet included diverse terrestrial and aquatic animals 1.95 Ma in East Turkana, Kenya. – *PNAS* 107 (22), 10002–10007.

Cziesla, E. 2004, Late Upper Palaeolithic and Mesolithic cultural continuity – or: bone and antler objects from the Havelland. – V: T. Terberger, B. V. Eriksen (ur.), *Hunters in a Changing World. Environment and Archaeology of the Pleistocene e Holocene Transition (ca. 11000-9000 B. C.) in Northern Central Europe*. Marie Leidorf Publisher, Rahden/Westfalen, 165–182.

Chollet, A., G. Boutin, G., Célérier 1980, Crochets en bois de cerf de l'azilien du Sud-Ouest de la France. – *Bulletin de la Société préhistorique française* 77(1), 11–16.

Guillaud, E. P. Béarez, C. Daujeard, A. R. Defleur, E. Desclaux, E. Roselló-Izquierdo, A. Morales-Muñize, M.-H. Moncelb, 2021, Neanderthal foraging in freshwater ecosystems: A reappraisal of the Middle Paleolithic archaeological fish record from continental Western Europe. – *Quaternary Science Reviews* 252, 106731.

Luzi, E., R. BlancoLapaz, S. E. Rhodes, N. J. Conard 2022, Paleoclimatic and paleoenvironmental reconstructions based on the small vertebrates from the Middle Paleolithic of Hohle Fels Cave, SW Germany. – *Archaeological and Anthropological Sciences* 14: 107.

McQuade, M., L. O'Donnell 2007, Late Mesolithic fish traps from the Liffey estuary, Dublin, Ireland. – *Antiquity* 81, 569–584.

Pasda, C. 2001, Das Knochengerät vom spätpaläolithischen Fundplatz Kleinkiesow in der Niederlausitz. – V: Gehlen, B., Heinen, M., Tillmann, A. (ur.), *Zeit-Räume. Gedenkschrift für Wolfgang Taute*. Habelt-Verlag, Bonn, 397–408.

Pedergrana, A., E. Cristiani, N. Munro, F. Valletta in G. Sharon 2021, Early line and hook fishing at the Epipaleolithic site of Jordan River Dureijat (Northern Israel). – *PLoS ONE* 16(10): e0257710.

Pickard, C., C. Bonsall 2007, Late Mesolithic coastal fishing practices. The evidence from Tybrind Vig, Denmark. – B. Hårdh, K. Jennbert, D. Olausson (ur.), *On the road. Studies in honour of Lars Larsson, Acta Archaeologica Lundensia* 4(26), 176–183.

Pittioni, R., 1954, *Urgeschichte des Österreichischen Raumes*. – Franz Deuticke Publisher, Vienna.

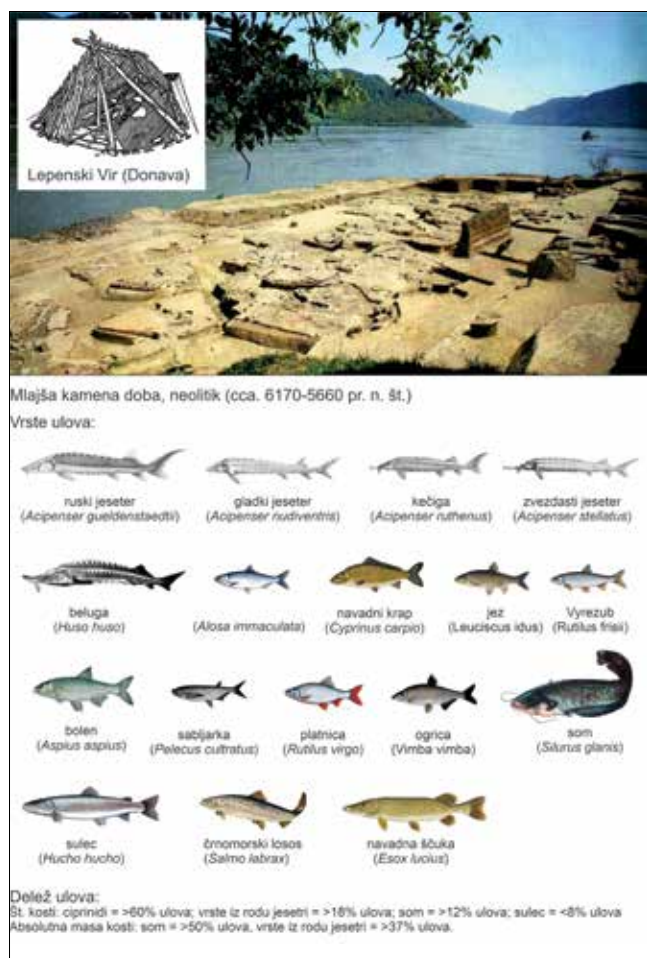
Rainsford, C., T. O'Connor, P. Miracle 2014, Fishing in the Adriatic at the Mesolithic–Neolithic transition: Evidence from Vela Spila, Croatia. – *Environmental Archaeology* (19/3), 311–320.

Stewart, K. M. 1994, Early hominid utilisation of fish resources and implications for seasonality and behaviour. – *Journal of Human Evolution* 27, 229–245.

Román, D., V. Villaverde 2012, The Magdalenian harpoons from the Iberian Mediterranean, based on pieces from Cova de les Cendres (Teulada-Moraira, Valencian region). – *Quaternary International* 272–273, 33–41.

Zilhão, J., D. E. Angelucci, M. Araújo Igreja, L. J. Arnold, E. Bada, P. Callapez, J. L. Cardoso, F. d'Errico, J. Daura, M. Demuro, M. Deschamps, C. Dupont, S. Gabriel, D. L. Hoffmann, P. Legoinha, H. Matias, A. M. Monge Soares, M. Nabais, P. Portela, A. Queffelec, F. Rodrigues, P. Souto 2020, Last Interglacial Iberian Neandertals as fisher-hunter-gatherers. – *Science* 367, eaaz7943.

Zohar, I., N. Alpersen-Afil, N. Goren-Inbar, M. Prévost, T. Tütken, G. Sisma-Ventura, I. Hershkovitz in J. Najorka 2022, Evidence for the cooking of fish 780,000 years ago at Gesher Benot Ya'akov, Israel. – *Nature Ecology & Evolution* 6, 2016–2028.

Slika 4. Lepenski Vir ob Donavi v današnji Srbiji – naselje človeške skupnosti iz začetka mlajše kamene dobe (neolitika). Uplnjene so bile različne vrste rib, glede na absolutno maso ribjih ostankov je bilo verjetno zaužitega največ mesa evropskega soma in različnih vrst iz družine jesetri.

rus glanis) in različnih vrst jesetrov. Ugotovili so tudi, da je bil ribolov posebej pomemben v jeseni in spomladi, kar sovпада z drstenjem petih vrst jesetra – pomembnih ribolovnih vrst na tem naselju – ki so migrirale na drst iz Črnega morja (sl. 4).

Najdbe ribjih kosti in zob na najdiščih iz kamene dobe, ribolovnih pripomočkov in arheološke analize, podprte z rezultati naravoslovnih analiz, kažejo, da je bil ribolov pomemben v vsakdanjem življenju ljudi pri različnih človeških vrstah v starejši kameni dobi. Za ta namen je človek najkasneje konec starejše kamene dobe in v srednji kameni dobi razvil različne pripomočke, ki so mu olajšali ribolov in ga naredili

RAJP 2022

Ribiška družina Brežice gospodari z izjemnim ribiškimi okolišjem. Pri nas se v Savo izlivata Krka in Sotla, imamo čudovita ribnika pri stari opekarni, kraparski ribnik Boršt, Toplo strugo in Colo, gospodarimo s prvim trofejnim revirjem za lov soma na Savi, ki je zadnja leta postal prava atrakcija, gospodarimo pa tudi z akumulacijo na Savi, kjer smo uredili tekmovalni trasi za beličarje in kraparje, ki zagotavljata vse pogoje za izvedbo ribiških tekmovanj najvišjega ranga. Zraven porasta ribiških

Predsednik ob otvoritvi

Na brežiškem jezeru

Utrinek s tekmovanja

gostov opažamo tudi rast populacije rib, zlasti somov in krapov, to jesen pa tudi ščuke. Nad ulovom so navdušeni tudi beličarji. Naj omenim še to, da je v akumulaciji na Savi lani ujet največji krap v Sloveniji. Brežiški ribiči radi tekmujejo, radi pa se tudi družimo. Naša tekmovanja krasi sproščeno in prijateljsko vzdušje.

Takšno je bilo tudi tekmovanje RAJP 2022, ki smo ga organizirali na naši beličarski tekmovalni trasi na levem bregu akumulacije na Savi. Na tekmovanju v lovu rib s plovcem RAJP je sodelovalo deset ekip iz petih držav. Tri ekipe so prišle iz Bosne in Hercegovine, po dve iz Srbije, Hrvaške in Slovenije ter ena ekipa iz Makedonije. Pravi užitek je bil gledati ribiče v dobrem razpoloženju. Odlični ribolov pa je še vzpodbujal tekmovalni duh. Prijateljsko in nadvse sproščeno vzdušje je krasilo celotno prireditev, od uradne otvoritve mednarodnega tekmovanja, predstavitev sodelujočih ekip, uradnih nagovorov, treningov, samega tekmovanja, do uradnega zaključka z razglasitvijo rezultatov, podelitve pokalov in kolajn najboljšim ekipam in posameznikom ter zaključnega banketa.

Brežiški ribiči so ponovno dokazali, da so gostoljubni, predvsem pa sposobni organizirati in izpeljati ribiška tekmovanja najvišjega ranga po standardih FIPS-a. Za le-ta posedujejo vse infrastrukturne in organizacijske zmožnosti. Njihova velika prednost je odlična tekmovalna trasa, ki glede globine in pretoka vode za dober ribolov nudi enake možnosti praktično vsem tekmovalcem največjih ribiških tekmovanj.

Dobrodošli v Brežice in dober prijem!

Stane Omerzu

UMETNE MUHE

VEZALNI MATERIAL, TRNKI & JIGI

051 253 841 www.lukafly.com

LUKAFLY

DOSTAVA PO CELOTNI SLOVENIJI ALI
OSEBNI PREVZEM V LJUBLJANI
Luka Jezovšek s.p., Črna vas 308a, 1000 Ljubljana

Trgovina Kostevc
Trg zbora odposlancev 20
1330 Kočevje
Pestra izbira muharskih kompletov SIMMS:

SIMMS Freestone set

SIMMS Tributary set

Delovni čas: pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00
G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si
TRGOVINA KOSTEVC | WWW.KOSTEVC.SI

NA VEČ KOT
700m²

RIBIŠKA TRGOVINA v Domžalah

Slamnikarska c. 1a, Domžale, 040 840 889

MORSKI RIBOLOV SLADKOVODNI RIBOLOV MUHARJENJE

www.monster-bite.com
info@monster-bite.com

KUPON
-15%

NA CELOTNI VEZALNI MATERIAL IN PATAGONIO*

* akcija velja do 28.2.2023

BREZ NJIH NE BI USPILI

Prijetno topli jutranji sončni žarki so se že odločno prebijali skozi jutranjo meglico, ki se je počasi dvigala nad reko Savo, ob kateri so se v kraju Orehovo na obronku mesta Sevnice že zbirali sevniški ter še nekateri sosedski športni ribiči v nameri, da tudi tokrat pripomorejo izpeljati pomembno mednarodno ribolovno tekmovanje – svetovno prvenstvo mladih ribičev v lovu rib s plovcem 2022.

Na zgodnjem jutranjem zbornem mestu nas je, tako kot po navadi, že pričakal predsednik sevniških ribičev Sandi Kosmač s svojimi zanesljivimi športnimi sodelavci, z marljivim funkcionarjem Tonijem Stritarjem na čelu. Zanj je predsednik namenil sledeče besede: »Brez Tonija bi nam bilo veliko težje, nanj se lahko človek vedno zanes, da bo vse izvedeno tako, kot smo si predhodno zamislili in dogovorili. Sandija so njegovi ribiči nagovorili, da jih bo tudi v novem predsedniškem mandatu vodil do »novih delavnih zmag«. Znano je, da je zaradi službenih obveznostih želel predsedniško funkcijo RD prepustiti nekomu drugemu, kar je že večkrat poudaril. A k sreči tudi on ceni spoštljiv odnos sevniških ribičev s sotovarišev do svoje RD in jim ostaja zvest vodja!

O uspešno organizacijsko opravljenem delu izpeljave SP v LRP mladi Radeče-Sevnica 2022 je dejal: »Ribiški družini Radeče smo hvaležni za zaupno sodelovanje. Vedno se trudimo, da pri skupnem dogovorjenem organizacijskem projektu zanesljivo opravimo svoje delo in da smo prava opora neke uspešne zgodbe. Toda za uspešno opravljeno delo so potrebni naši prizadevni ribiči sotovariši, brez katerih tako zahtevnega tekmovanja, kot je SP, ni mogoče izpeljati.«

Toni Stritar je nepogrešljiv »člen trdne delavne verige« marljivih sevniških ribičev.

Sandi Kosmač, prizadevni predsednik RD Sevnica

V času najinega pogovora se je ob tekmovalni trasi že zbralo lepo število ribičev, ki so se pripravljali na tekmovalni dan. V nameri, da bodo sodili mladim tekmovalcem na že omenjenem SP v LRP.

Lepo je bilo videti v enake barvne majice oblečene naše prizadevne

Dušica Jeninšek, članica sevniških ribičev, vedno pripravljena poprijeti za delo.

Marinko Lelenc vedno z odliko opravi svoje delo na tekmovalni trasi v Radečah.

Marljivi sodniki so uspešno opravili zaupno delo v Orehovem na brežini reke Save, brez njih ni mogoče izpeljati svetovnega prvenstva.

Toni Zimšek (član UO RD Radeče) in Franci Klanšek (podpredsednik RD Radeče) sta zanesljivi in prijazni sodniški »tandem«.

ribiške sotovariše, kar je še dodatno popestrilo pomemben športnoribolovni dogodek. Med ribiškimi sodniki je bila tudi tokrat naša Dušica Jeninšek, članica RD Sevnica, ki je dejala: »Svetovno prvenstvo je neke vrste velik športnoribolovni praznik in prav je, da našim marljivim organizatorjem priskočimo na pomoč, če je to potrebno. Zelo rada pomagam, če le mi to dopušča zdravje. Že pred tridesetimi leti mi je moj, žal že pokojni, prijatelj Jože razkril zanimivosti in lepote športnega ribolova do te mere, da sem se včlanila v ribiško družino in z njim hodila na ribolov. Po nekajletnem uživanju ob uspešnem izvajanju ribolova sem bila tako navdušena, da sem se začela udeleževati družinskih tekmovanj v lovu rib s plovcem. To je moj najljubši način ribolova, poleg nočnega lova somov na deževnik ali kurja jetrca. Zadnjih nekaj let se zaradi zdravstvenih razlogov tekmovanj le redko udeležim. Ja, je pač tako, da nam leta ne prizanašajo, a se ne damo.«

Besedilo in fotografije:
Jože Šmejč

31. DRŽAVNO PRVENSTVO V LOVU RIB S PLOVCEM 2022

V pravem zimskem jutru, v katerem so razposajeno poplesavale snežinke in ohlajale že dodobra ogreta lica tekmovalcev, se je že 3. aprila 2022 začelo 31. državno prvenstvo v lovu rib s plovcem, ki so ga po načelu prizadevnega predsednika tekmovalne komisije Tadeja Pankerja (RD Murska Sobota) uspešno izvedli murskosoboški športni ribiči na lendavskem akumulacijskem jezeru v Kraših na Goričkem, kjer smo tekmovalci veterani na prvem letošnjem tekmovanju omenjeno prvenstvo otvorili.

V nadaljevanju državnega prvenstva so si tekmovanja sledila po datumsko določenem tekmovalnem urniku. Na vsakoletnem DP se pomerijo tekmovalke in tekmovalci različnih starosti, ki so temu primerno porazdeljeni v že poznanih starostno opredeljenih skupinah, kot tudi po doseženih tekmovalnih dosežkih regijskega tekmovanja, ki dopolnjuje B-ligo in posledično uvršča najuspešnejše ekipe v najvišje vrednoteno državno A-ligo.

Da pa je dokaj obširno športnoribolovno tekmovalno dejavnost možno realizirati, gre zahvala slovenskim športnim ribičem, ki jih na srečo le ni tako malo. S tem se uspešno nadaljuje več kot polstoletna tradicionalna tekmovalna dejavnost v LRP, ki ohranja svojo aktivnost in ob tem uspešno predstavlja slovenski športni ribolov tudi izven naših meja, na kar smo lahko ponosni.

O naših najmlajših – tako o dvodnevem DP kot tudi o dokaj uspešnem nastopu na letošnjem SP v Radečah in Sevnici – smo že pisali v številki 10 in to »brez dlake na jeziku«.

DP v LRP 2022 je bilo izjemno zanimivo, saj se v večini primerov vse do zadnjega sodniškega signala ni vedelo, kdo bo prvak in tudi ne, katera ekipa se seli v nižji rang tekmovanja. Npr.: za najvišji naslov ekipnega državnega prvaka v A-ligi so se tudi tokrat z ramo ob rami po pričakovanju borile, tako kot v preteklem letu, naše trenutno najuspešnejše ekipe zadnjih nekaj let. Ekipa RD Radeče je v samem začetku tekmovanja za nekaj točk ušla aktualnim državnim prvakom s Ptujja, kot tudi donedavno najuspešnejši ekipi osemkratnim zaporednim državnim prvakom RD Pesnica-Lenart, kar pa žal ni bilo dovolj, da osvojijo svoj prvi naslov ekipnih državnih prvakov.

Za obstanek v družini A-lige se je v zadnjem vikendu borilo kar polovico ekip, a »pravi dar mar«, kot temu radi rečemo, je uprizorila ekipa Ptuj Jure, ki jo je zelo uspešno vodil Samo Levstik. Ekipa je na zadnji odločilni tekmi prejela le enajst negativnih točk, saj so njeni tekmovalci – Stanko Rogina, Zoran Vidovič in Igor Kozar – zmagali v svojih sektorjih (Mitja Koren je bil tretji in Franc Tomanič peti) ter z ekipno zmago potrdili, da sodijo v prvo državno ligo. Podobno uspešna je bila ekipa RD Novo mesto, saj je na odločilni nedeljski tekmi prejela 24 NT in osvojila drugo mesto ter se tako rešila selitvi v B-ligo. Za omenjeni ekipni rezultat so bili najbolj zaslužni tekmovalci: Jože Sehur (prvo mesto), Darko Juvančič – »Dajzi« in Marko Mavsar, ki sta v svojih sektorjih osvojila drugo mesto.

Končni rezultati

A-liga ekipno

Mesto	Ribiška družina	Število točk	Ulov
1.	Ptuj	169 NT	379710 g
2.	Radeče Timar	195 NT	356974 g
3.	Pesnica-Lenart	205 NT	331046 g

A-liga posamezno: prvak je Aleks Mesarič

V A-državni ligi še vedno tekmuje dvanaest ekip s po pet tekmovalcev, ki so si predhodno izborile mesto nastopanja v LRP. Poleg že omenjenega števila nastopajočih tekmovalcev pa imajo ekipe pravico še dodatno prijaviti ter plačati registracijo tudi za

Državni prvaki RD Ptuj (z leve zadaj): Marjan Kancler, predsednik RD, Aleš Kancler, pomožni trener; Mišo Pavlič, Žiga Pavlič, Tomaž Jakin; čepijo z leve: Davor Božič, trener Matjaž Mesarič in Aleks Mesarič.

A-liga posamezno (z leve): Ambro, 2. mesto, prvak Aleks Mesarič in Iztok Štraus, 3. mesto.

Aleks Mesarič z zasluženim pokalom prvaka A-lige.

Prvakinja in prvaki lige posamezno so (z leve): Lenart Pikelj, Ambro, Boštjan Sivec in Katharina Sluga.

RD Radeče, drugouvrščena ekipa A-lige (z leve zadaj): Alen Vavtar, Sašo Nedelko, Robi Makuc, Ambro. Spredaj z leve: vodja ekipe Jernej Ambrožič st. in Andrej Zimšek.

rezervne tekmovalce, ki po potrebi lahko zamenjajo v ekipi že določene tekmovalce, in sicer za številčno dopolnjevanje svojih ekip. Po vsakoletnem končanem DP se razglasijo doseženi ekipni in rezultati posameznikov, kar še dodatno popestri dogajanje. V močni konkurenci izvrstnih tekmovalcev nastopa lepo število tako aktualnih kot tudi bivših reprezentantov, ki se pomerijo za laskavi naslov A-ligaškega prvaka »posameznika«. Slednje je lanske sezono uspelo doseči Aleksu Mesariču, ki je s tem dosežkom veliko pripomogel k ponovni osvojitvi naslova državnih prvakov ekipe RD Ptuj. Tokrat sta z izjemno uspešnimi nastopi na DP prijetno presenetila Jože Sehur (RD Novo mesto) in Tomaž Jakin (RD Ptuj). Jože je izdatno pripomogel, da novomeška ekipa le ni izpadla iz A-lige, Tomaž pa pri »suvereni« ponovni osvojitvi naslova državnih ekipnih prvakov s Ptuja. Oba tekmovalca sta bila tokrat uspešnejša od Davorja Božiča in od obeh slovenskih »šampionov«: Lenarta Piklja (2. mesto na ekipnem SP Hrvaška 2019) ter Mitje Kmetca (2. mesto na SP Bolgarija 2022), ki sta se že povzpela na stopničke najuspešnejših tekmovalcev v LRP na svetu!

Prvaki B-lige, RD Celje (z leve): Miha Juračič, Zvone Vincek, Boštjan Zupanc, Zijad Grosi in Srečko Lah, tekmovalac in predsednik TK Celja.

Liga posameznikov 2022: državni prvak je Jernej Ambrožič - Ambro

Državno ligo posameznikov tvorijo predvsem naši najuspešnejši tekmovalci Slovenije, ki se želijo uvrstiti v reprezentanco, za nastope na svetovnem ali pa evropskem prvenstvu.

V omenjeni ligi posameznikov so v močni moški zasedbi tekmovali tudi tri članice, ki žal zaradi premajhnega števila udeležbe nimajo svoje lige članic, a kljub temu njihova prisotnost dodatno obogati in popestri omenjeno državno tekmovanje.

V izjemno zanimivem ter zelo konkurenčnem izenačenem tekmovanju je naslov državnega prvaka želelo osvojiti trideset tekmovalcev in, kot smo že omenili, tudi tri tekmovalke: Klementina Križanec (RD Slovenska Bistrica), Lidija Hernet in Katharina Sluga (obe iz RD Pesnica-Lenart).

Katharina je po končanem DP prejela pokal državne prvakinje v LRP – članice, saj je bila za 4 točke (skupno je prejela 38 NT) uspešnejša od Lidije (42 NT) in Klementine, ki je prejela 52 negativnih točk, a je premagala kar štiri »moške« tekmovalce.

Mesto	Ime in priimek	Število točk	Ulov
1.	Aleks Mesarič (RD Ptuj)	10 NT	101310 g
2.	Iztok Štraus (RD Ruše)	12 NT	54618 g
3.	Jernej Ambrožič (RD Radeče)	14 NT	67327 g

Tretja v državi je RD Pesnica-Lenart (z leve zadaj): Mitja Kmetec, Jernej Pikelj, trener Stanko Adanič, Rok Vinko in spredaj (z leve): Robert Kolegar in Primož Adanič.

Ekipni prvaki – veterani RD Majšperk (z leve): Iztok Štraus, Franc Tomanič, vodja ekipe Elvis Gajzer, Miran Vodopivec in predsednik Zvonko Furman.

Najuspešnejši posamezniki B-lige so (z leve): Aljaž Javernik, Ciril Klemenc in Damjan Tomažič.

Kar vseh deset prvouvrščenih tekmovalcev je imelo teoretične možnosti, da osvojijo naslov državnega prvaka na zadnjih dveh »finalnih« tekmovaljih med že omenjeno trideseterico (moških) posameznikov. Toda »naš šampion Ambro«, ki je leta 2010 v Plovdivu (Bolgarija) na takratnem 63. SP v LRP za Slovenijo osvojil prvi in do danes edini naslov svetovnega prvaka, je v izjemno, točkovno izenačenem tekmovalju premagal naša priznana tekmovalca – reprezentanta Iztoka Štrausa in Lenarta Piklja – ter zaslužen osvojil naslov državnega prvaka lige posameznikov.

Mesto	Ime in priimek	Število točk	Ulov
1.	Jernej Ambrožič (RD Radeče)	9 NT	80264 g
2.	Iztok Štraus (RD Ruše)	12 NT	5997 g
3.	Lenart Pikelj (RD Pesnica-Lenart)	13 NT	70148 g

Našemu izvrstnemu reprezentantu Jerneju Ambrožiču – Ambru je v dobi samostojne Slovenije uspelo že devetič osvo-

jiti laskavi naslov absolutnega državnega prvaka v lovu rib s plovcem, kar je podobno dosežku osemkratnih zaporednih državnih prvakov ekipe RD Pesnice-Lenart, kar bo kakšni ekipi težko ponovno doseči, kaj šele preseči. A nikoli se ne ve, kje so meje dosega, mar ne?

B-liga ekipno

Mesto	Ribiška družina	Število točk	Ulov
1.	Celje	196 NT	397789 g
2.	Pesnica-Lenart	215 NT	406064 g
3.	RD Mozirje	235 NT	389684 g

B-liga posamezno

Mesto	Ime in priimek	Število točk	Ulov
1.	Ciril Klemenc	7 NT	74747 g
2.	Aljaž Javernik	11 NT	88417 g
3.	Damjan Tomažič	12 NT	91881 g

Veterani ekipno

V državni ligi veteranov je sodelovalo 14 ekip s po štirimi tekmovalci ter ostalimi, po potrebi sodelujočimi registriranimi člani svojih ekip, ki so že dopolnili 55. leto starosti, kot to določa pravilnik tekmovalj.

Mesto	Ribiška družina	Število točk
1.	RD Majšperk	122 NT
2.	RD Ptuj	137,5 NT
3.	RD Brežice	139 NT

Skupina Master:

Mesto	Ime in priimek
1.	Jože Sehur
2.	Franc Tomanič
3.	Iztok Štraus

Starejši veterani:

Mesto	Ime in priimek
1.	Srečko Lamut
2.	Dušan Horvat
3.	Zdravko Bregar

Najuspešnejši master veterani so (z leve): Franc Tomanič, 2. mesto, prvak Jože Sehur in Iztok Štraus, 3. mesto.

Najstarejši in najuspešnejši veterani so (z leve): Dušan Horvat, 2. mesto, prvak Srečko Lamut in Zdravko Bregar, 3. mesto.

Spregovorili smo nekaj besed z državnimi prvaki:

Aleks Mesarič: »Biti ekipni in posamični prvak v najmočnejši slovenski ligi je res odličen dosežek, še posebej v konkurenci, kjer tekmuješ s svetovnim prvakom in podprvakom. Rad bi se zahvalil staršema, ki me že od malih nog bodrita in mi stojita ob strani! Prav tako se zahvaljujem naši RD Ptuj, ki mi je vsa ta leta pomagala, zaupala in verjela vame!«

Žiga Pavlič: »Kot predsednik tekmovalne komisije in podpredsednik RD Ptuj sem izredno vesel in ponosen, da smo ponovno osvojili naslov državnih prvakov, za kar se je bilo treba pošteno potruditi in vložiti ogromno dela, časa in denarja. Da smo uspešni, je plod medsebojnega prijateljskega sodelovanja med nami tekmovalci, trenerjem Matjažem Mesaričem ter vodjo ekipe Bojanom Božičem, katerima se za njun trud lepo zahvaljujem.«

Jernej Ambrožič-Ambro: »Sezono ocenjujem kot izjemno uspešno, s poudarkom na svetovnem prvenstvu na Hrvaškem. Oba tekmovalna dneva sem lovil na zelo visokem nivoju, kar me izjemno motivira za novo sezono. Ekipno 4. mesto Slovenije in 2. mesto Mitje Kmetca na omenjenem SP imata velik pomen in teži v zelo močni mednarodni konkurenci. Prihodnja sezona prinaša zopet veliko preizkušenj, želim si še nadgraditi znanje, pridobiti izkušnje in uživati za vodo.«

Katharina Sluga: »Vesela sem, da lahko tekmujem med močno moško konkurenco, saj nas je tekmovalk premalo, da bi imele

svojo ligo članic v LRP. Menim, da v omenjeni konkurenci le pridobivam dodatno znanje za uspešno izvajanje ribolovno tekmovalnih veščin, kar je zelo pomembno za uresničitev želenega končnega rezultata.«

Srečko Lah: »Zelo sem vesel ekipnega uspeha in s tem vrnitve v A-ligaško tekmovalništvo, saj smo bili po četrtem kolu DP na osmem mestu, a kasneje nam je uspelo premagati »močne konkurenčne ekipe« in osvojiti naslov prvakov B-lige. Hvala mojim sotekmovalcem za vložen trud.«

Ciril Klemenc: »Po naporni sezoni, ko človek prvič nastopa v dokaj močnem B-ligaškem tekmovalstvu in vse do konca ne ve, ali mu bo uspelo osvojiti prvo mesto, sem zelo vesel naslova prvaka ter da je na zmagovalnem odru poleg mene stal tudi naš mladi tekmovalec Aljaž Javernik. Vesel sem, da sem se uvrstil v reprezentanco za nastop na evropskem prvenstvu. Rad bi se zahvalil našim A-ligaškim tekmovalcem naše prve ekipe (RD Ruše) za pomembne nasvete.«

Zvonko Furman: »Veseli smo, da smo uspeli obraniti naslov državnih prvakov. Mislim, da je to rezultat dobrega sodelovanja in izkušenj tekmovalcev v ekipi. Našim trem tekmovalcem želim uspešen nastop v ekipi Slovenije na SP veteranov v Franciji 2023. Glede same organizacije tekmovalništva je treba razmisliti o primernosti terminov tekmovalništva glede na klimatske pogoje in karakter posameznih ribolovnih voda ter na ravni RZS poskrbeti za ustrezen nivo zaključka državnih tekmovalanj.«

Jože Sehur: »Zelo sem zadovoljen s svojimi letošnjimi nastopi. Za osvojen naslov master veteranskega prvaka je bilo treba med drugim na tekmovalstvu premagati priznane slovenske reprezentante na DP v LRP, kar pa, mi lahko verjamete, ni tako preprosto. Dobre volje in s polno mero optimizma pričakujem naslednjo športnoribolovno sezono. Ob tem bi se v imenu naše ekipe rad zahvalil vodstvu naše RD Novo mesto za vso podporo, ki smo je deležni tekmovalci.«

In 35-letno prizadevno delo je lahko tudi bogato nagrajeno, bi veljalo poudariti ob drugem zaporednem tekmovalnem uspehu našega ribiškega prijatelja iz ekipe RD Brestanica-Krško **Srečka Lamuta**, ki je dejal: »Zelo sem vesel, ker mi je v tako močni konkurenci izjemnih tekmovalcev uspelo ponoviti lansoletni uspeh. Zavedam se, da bo težko ponoviti tako dober rezultat, saj se s prihodom novih »mlajših« veteranov kvaliteta lige povečuje. Moti pa me sistem točkovanja, ki ga je, po moji oceni, treba v prihodnjem letu obvezno preurediti.«

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**
Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smedlaniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

PRAZNIK DRUŽENJA OB RIBOLOVU IN RIBJI KULINARIKI V RAČAH

Vabimo vas na
**na tekmovanje v ribolovu
za prehodni pokal OBČINE RAČE-FRAM**

ter
10. srečanje v pripravi ribjih jedi

ki bo v soboto, 17. junija 2023, s pričetkom ob 8. uri ob ribniku v Račah.

Ribiško društvo Rače deluje v okviru Ribiške družine Maribor. Člani vsako leto ob račnem ribniku pripravimo vrsto srečanj, tekmovanj, mladinski tabor, predvsem pa smo vedno veseli prijetnega druženja v krogu številnih ribiških prijateljev, ki jih imamo rački ribiči po vsej Sloveniji.

Slovenski ribiči smo prepoznavni ne samo kot varuhi voda in njene življenjske pestrosti, marveč tudi kot dobri kuharji. Pred več kot desetimi leti smo prav v Račah pričeli s tekmovanjem amaterskih kuharjev v pripravi jedi iz sladkovodnih rib. To je z leti preraslo v največji dogodek na področju priprave jedi iz sladkovodnih rib v Sloveniji. Z leti je zanimanje žal malo zamljelo. Organizatorji pa smo se zatrdno odločili, da tekmovanje v pripravi jedi iz sladkovodnih rib letos ponovno vključimo v program srečanja sladkovodnih ribičev 17. junija v Račah in mu vrnemo nekdanji sijaj. Svoje znanje pri pripravi jedi bomo dali v presojo komisiji in prijateljem.

Naša želja je, da bi na srečanju na svoj račun prišli vsi, ki imajo radi sladkovodno ribištvo, pa tudi krajinu Rač. Želimo, da se ob našem srečanju pomerimo tako v ribolovu kot v kuharskih spretnostih, predvsem pa, da v pravem prijetnem ribiškem druženju preživimo lep dan med prijatelji ob ribolovu.

V svojo družbo smo povabili tudi našega prijatelja, kuharskega mojstra Gojka Škoriča, ki ga bralci Ribiča dobro poznajo, saj v vsaki številki glasila že več let objavlja dva zanimiva recepta za pripravo jedi iz sladkovodnih rib. Gojko bo skupaj z ekipo prijateljev za vse udeležence srečanja pripravil nekaj okusnih ribjih jedi. Obiskovalci pa bodo imeli možnost poskusiti tudi ribje jedi, ki jih bodo pripravili tekmovalci.

PROGRAM SREČANJA:

- od 8. do 9. ure: prihod udeležencev, vpis, postavitve senčnikov, priprava opreme in ribiški zajtrk;
- od 9. do 10. ure: žrebanje ribolovnih mest v ribolovu s plovcem; predstavitev programa, pravil ribolova, odhod na ribolovna mesta;
- ob 10.30: znak za začetek ribolova s plovcem;
- ob 11. uri: kuharji dvignejo naročene ribe in začnejo pripravljati ribje jedi;
- ob 13.30: konec ribolova in tehtanje ulova;
- ob 14. uri: kuharji končajo jedi in jih predajo v ocenjevanje;

Iz kapitalne ščuke, ujete v Račnem ribniku, je Gojko Škorič pripravil več okusnih jedi. Foto: Borut Jerše

- od 14.30 dalje: kosilo iz pripravljenih ribjih jedi za ribiče, goste in ostale udeležence srečanja;
- ob 16.30: razglasitev rezultatov in podelitev pokalov.

Pravico nastopa na tekmovanju imajo člani Ribiških zvez Slovenije za sladkovodni in morski ribolov do nivoja društev ter društva in organizacije, katerih glavna dejavnost je ribolov ali promocija ribiškega turizma, in pisno objavljene ekipe.

Tekmovalci so uživali v čudovitem okolju Račkega ribnika. Foto: Borut Jerše

tekmovanju bo jedi ocenila strokovna komisija.

Zmagovalne ekipe in posamezniki bodo prejeli naslednje nagrade:

V tekmovanju kuharjev v pripravi jedi prejmejo nagrade za 1., 2. in 3. mesto.

V tekmovanju v ribolovu s plovcem in kulinariko skupaj prejmejo tekmovalci pokale za 1., 2. in 3. mesto in prehodni pokal občine Rače-Fram. Pisne prijave pričakujemo do vključno 10. junija 2023.

Na ribiškem tekmovanju v zadnjem normalnem predkovidnem letu 2019 je zmagal Miran Mesarec. Foto: Borut Jerše

Ekipo sestavljajo trije ribiči in kuharska ekipa. Ribolov s plovcem bo potekal po pravilniku RZS in LRP. Kuharji bodo pripravljali jedi izključno iz sladkovodnih rib, in sicer v dveh kategorijah: »na vilico« (pečene, ocvrte, ribe na žaru ...) in »na žlico« (juhe, obare, paprikaši ...). RIBE bo zagotovil organizator (krap, šarenka, amur, som) na osnovi predhodnega pisnega zahtevka kuharja. Po končanem

Prispevek za tekmovalno ekipo (2+3) je 100 EUR, v kar je všteto: ribe za pripravo jedi ter pijača za ekipo pred tekmovanjem, med njim in po njem.

Vsa natančna navodila bomo v pisni obliki poslali vsem ribiškim družinam, zainteresirani tekmovalci pa jih lahko dobijo tudi pri organizatorju, Ribiškem društvu Rače, ali po telefonu 031 886 231 (Silvo Koren) ali 041 728 197 (Borut Jerše).

Geslo tega dne je DOBER PRIJEM, DOBER TEK IN NA ZDRAVJE!

Za organizatorja:
Ribiško društvo Rače
Silvo Koren, predsednik

RIBIŠKA DRUŽINA LJUBNO

Ribiška družina Ljubno ob Savinji je bila ustanovljena leta 1955. V upravljanju ima zgornjesavinjski ribiški okoliš, ki zajema zgornji tok reke Savinje do Grušovelj, vključno z vsemi pritoki in rečicama Lučnico in Ljubnico. Sedež z ribiškim domom, v katerem najemnik poskrbi za izdatno okrepčilo obiskovalcev, krasi še muharski ribnik. Poleg ribiškega doma ima družina v lasti še leseno brunarico v Solčavi ter vališče Podvolovljek in ribogojnico Ljubno, v katerih vzrejajo izključno domorodno potočno postrv z visokim deležem donavskega fenotipa. V svoje članstvo združuje okrog 180 članov. Članstvo je zavezano k precej visoki in dosledni delovni obvezi. Za nadzor nad okolišem ter doslednim spoštovanjem ribolovnih pravil skrbi 23 ribiških čuvajev, med katerimi sta tudi dve čuvajki. Uspešnost odkrivanja in preprečevanja krivolova, pri katerem ljubenski ribiči ne poznajo opravičila, dodatno dviguje zelo dobro sodelovanje s policijo in pa opremljenost s sodobnimi termovizijskimi kamerami. Čuvajska služba velik del svojega dela namenja tudi nadzoru nad morebitnimi nedovoljenimi posegi v vodotoke oziroma onesnaženji. Posebnost ribiške družine je tudi ribiški krožek na ljubenski osnovni šoli, preko katerega seznanjajo širši krog občanov s svojim delom in v svoje vrste pridobivajo mlade ribiče.

Osnovni podatki

NASLOV: Na Pečeh 10, 3333 Ljubno ob Savinji

SPLETNO MESTO: <https://rd-ljubno.si/>

www.facebook.com/rdljubno

ELEKTRONSKI NASLOV: info@rd-ljubno.si

Stanje članstva v RD Ljubno, 20. 1. 2023

Kategorija	Število članov
Polnoletni	138
Pripravniki	1
Mladi, študenti	34

Donavska potočna

Ribiški dom

Ribolov

V Ribiški družini Ljubno ponujajo muharjenje na lipane, potočne postrvi in šarenke. Njihovi revirji so znani po kapitalnih ribah in številčnosti ribjega življa. Ribolovne dovolilnice je mogoče kupiti preko njihove spletne strani oziroma na njej navedenih prodajnih mestih, saj se v obeh primerih prodajajo preko lastnega informacijskega sistema.

Revirji

➤ Savinja 1

Savinja od Logarske doline do sotočja z rečico Lučnico v Lučah je biser Zgornje Savinjske doline. 17 km reke naseljujejo izključno ribe naravne drsti, med katerimi močno prevladujejo avtohtone potočne postrvi, število lovnih dni pa je močno omejeno, prav tako je zaradi varovanja drsti potočne postrvi in lipana čas ribolova

Savinja 1

Savinja 2

Savinja 3

Trofejna potočna

Trofejna šarenka

omejen na obdobje od 1. 6. do 30. 9. Revir je pravi raj za ribiče, ki iščejo samotno in intimno ribiško izkušnjo v neokrnjeni naravi.

➤ Savinja 2

Savinja od sotočja z rečico Lučnico v Lučah do mosta čez Savinjo na Ljubnem je tipičen alpski revir, poln globokih tolmunov in brzic. Naseljujejo ga naravne potočne postrvi, šarenke in lipani, ki zaradi obilice hrane in ugodnih temperatur dosegajo trofejne mere in ribičem ponudijo izjemno agresivno borbo. Na svoj račun bodo prišli vsi, ki želijo doživeti „pravo“ muharjenje v razgibani okolici in jih ne moti, če bo treba za „ta veliko ribo“ preplezati kakšno deblo ali skalo. Ne manjka pa tudi predelov z lažjim dostopom. Ribolov je dovoljen od 1. 4. do 31. 10.

➤ Savinja 3

Savinja od mostu čez Savinjo nad Ljubnim do jezua v Grušovljah se vije čez idilično alpsko vas Ljubno in ponuja muharjenje v njegovi najlepši obliki. Mešanico tolmunov, jezov, brzic in kanalov prekaša samo še številčnost ribjega življa. Bogatost reke z ribami je legendarna. Zaradi mešanice ugodnih pogojev in obilice hrane je reka polna potočnih postrvi, šarenk in lipanov. Začetni del revirja (od mostu čez Savinjo nad Ljubnim do Pekovega jezua) je trofejni del, ker pridejo na svoj račun ljubitelji velikih rib. V tolmunih tega 2 km dolgega dela se skrivajo potočne postrvi in šarenke „velikanke“. Ulovi nad 60 cm so v tem delu vsakdanjost. Večkrat pa se ribičem nasmehne tudi 80 cm „sreče“ in več. Tro-

fejni del se nahaja v neposredni bližini ribiškega doma. Ribolov je dovoljen od 1. 4. do 31. 10.

➤ Lučnica

Rečica Lučnica od Podvolovljeka do sotočja s Savinjo v Lučah je biser Zgornje Savinjske doline. Za ribolov je odprt spodnji del rečice v dolžini 5 km, ki ga naseljujejo izključno ribe naravne drsti, med katerimi prevladujejo avtohtone potočne postrvi. Revir je pravi raj za ribiče, ki iščejo samotno in intimno ribiško izkušnjo v neokrnjeni naravi. Ribolov je dovoljen od 1. 6. do 30. 9.

➤ Muharski ribnik

Ribnik se nahaja v neposredni bližini ribiškega doma na Ljubnem in ga napaja bistra ter hladna voda Savinje. Prevladujoče je naseljen s šarenkami in potočnimi postrvmi. Teren okoli ribnika omogoča neovirano metanje dolgih metov in je primeren za učenje začetnikov. Zaradi dolgoletne neprekinjene napolnjenosti z vodo in rednim vlaganjem tudi kapitalnih primerkov pa „starejše in izkušenejše“ ribe predstavljajo izziv tudi „pravi“ muharjem, zlasti v poznem poletju in jesenskem času. Ker ima ribnik status komercialnega ribnika in je skladno s tem izločen iz ribiškega katastra, je ribolov v njem dovoljen skozi vse leto.

Uredništvo,

povzeto po spletni strani RD, Foto: Gregor Križnik

ZIMSKI RIBOLOV S KRMILNIKOM

Krimsko ali Podpeško jezero je eno redkih, ki tudi ob zelo nizkih temperaturah ne zamrzne. Zato nudi vsem ribičem možnost ribolova čez celotno ribolovno sezono. Je zelo priljubljena turistična točka, ki nudi poletno ohladitev za mnoge obiskovalce, zato je ob poletnih mesecih ribolov mogoč le ob zgodnjih jutranjih urah in pa v poznih popoldanskih.

Jezero je s svojo globino, ki na najglobljem delu presega 35 metrov, zelo skrivnostno. V jezeru prevladujejo predvsem krapci, hkrati pa lahko vidimo tudi število lepih amurjev in tolstolobikov, ki se sončijo tik pod površjem. Voda je zelo bistra, zato je ribolov še toliko boljši. Ni lepšega občutka kot takrat, ko ujameš ribo in uživaš ob pogledu na celotno borbo z njo.

Letošnja zima zaenkrat ni postregla s kaj prida nizkimi temperaturami. Vodostaj Krimskega jezera pa zna z veliko količino padavin narasti, kar privede do izlivanja jezera na bližnje travnike.

Tudi pri tokratnem obisku jezera se je dogodilo ravno to. Ob dobri količini dežja je bilo jezero malenkost razlito, vendar to za ribolov ni predstavljajo velike ovire. Odločil sem se loviti krape s tehniko ribolova s krmilnikom (method feeder). Tehnika je super, saj z njo poskrbimo, da riba pride po hrano do krmilnika in zraven vzame še vabo. Za sam ribolov sem izbral palico s konicico *light*, teže 20–60 g. Rolico pa sem izbral v velikosti 4000 z navitim laksom debeline 0,24 mm. Za krmilnik sem, kot rečeno, izbral *method feeder* 30 g. Predvrstica je bila kot vedno laks *fluorocarbon*, debeline 0,18, ki pa služi temu, da je v vodi neviden, kar nam še poveča možnost samega ulova. Dolžina predvrvice je od 10 do 15 cm.

Pred samim ribolovom si vedno vzamem nekaj minut in opazujem dogajanje na vodi, da vidim, kaj se dogaja, saj mi informacije pomagajo pri izbiri prostora za ribolov. Za ribolov sem izbral prostor, kjer sem videl, da so ribe aktivne. Pri zimskem ribolovu je zelo pomembna izbira vabe in hrane za privabljanje. S hrano ne smemo pretiravati in hranimo po potrebi ter prijemih. Izbral sem namočene pelete, ki sem jih posul s praškasto hrano sadnega okusa z dodatkom mlete koruze. Pri zimskem ribolovu pa so moj favorit tudi kostni črvi in sladka koruza, ki jih po malem na mesto ribolova streljam s fračo. Najbolje so se izkazali sadni okusi pri zimskem ribolovu v nasprotju s poletjem, kjer prevladujejo predvsem mesni. Pri sami izbiri vabe sem za ta ribolov izbral drugačen pristop. Izbral sem male *pop up* bojlije, velikosti 0,14 mm. Ti so domače izdelave, za katere je poskrbel kolega Martin. Izbral

Presenetil me je tudi lep linj, ki je prijel na zrno koruze v kombinaciji s kokomino pop upom.

sem okus kokomino in pa ananas-banana. Prednost lova s *pop up* bojliji je, da se izognem aktivnosti drobne ribe.

Počasi vržem par polnih krmilnikov, da pripravim prostor za ribolov. Super je, ker ni treba pretiravati. Že takoj, ko vabo vržem v vodo, vidim dogajanje na površini. Drobiž je bil zelo aktiven, kar je seveda vedno dober znak. Tam, kjer so male ribe, pridejo tudi velike.

Prečudovita luska med borbo v vodi.

Vabe, ki so tokrat poskrbele za super ulov: bojliji *pop up*, velikosti 14 mm, z okusom kokomino in ananas banana.

Krimsko jezero

Krap luskar med borbo v vodi, ki je prijel na pop up z okusom ananas banana.

Krmilnik z mešanico hrane s bojiljem pop up.

čez čas znova. Odločim se, da ob naslednjem trzljaju zategnem. Palica se res malo zatrese, jaz pa zategnem. Pričakoval sem kak drobiž, vendar me preseneti novi krapek. Krapek zato, ker so to majhni krap, v povprečju težki od 1,5 kg do 3 kilograme. Kasneje sem ujel še enega, ki je bil prav tako manjši. Znova ga čim hitreje odpnem in izpustim nazaj.

Veter se je sčasoma samo še okrepil, ribe pa niso več želele sodelovati. Odločim se za spremembo taktike in poskusim še z drugim sladkim okusom *pop up* boilija ananas-banana v rumeni barvi. Čakam nekaj minut, veter mi na vsake toliko res močno zatrese vrh palice. In sledi res lep prijem. Dvignem palico, sledi lepa borba. Ta se mi je zdel malo večji krap. Kar nekaj težav na jezeru predstavljajo lokvanji, vendar na koncu riba vedno ali vsaj v veliko primerih najde pot iz lokvanjev sama. In tudi tokrat je bilo tako. Po kratkem zapletu in čakanju je popustila in odplavala iz prepek. Tukaj je bila lepa zimsko luska. Hitro ga je treba osvoboditi in nazaj.

Res uživam, ko lahko ribo izpustim in ji dam možnost, da še zraste in me naslednjič znova preseneti.

Vreme se je samo še slabšalo. Veter je pihal vse močneje in tudi dobra obleka ter topel čaj me nista rešila. Čeprav mi mrzlo vreme in mrzla voda ne predstavljata težav, vetra res ne maram preveč. Po pol ure čakanja in skrivanja pred njim se raje odločim za konec današnjega ribolova. Kako bi že rekel: kratko, ampak sladko. V 4-urnem zimskem ribolovu sem dobil 3 krape in ribo, ki sem je bil bolj vesel kot vseh krapov, in to je bil linj.

Znova me je tudi Krimsko jezero, za katerega sem mislil, da ga kar dobro poznam, presenetilo. Zato že komaj čakam, da se vrnem in poskušam uloviti kakega lepega starega krapa ali pa še večjega linja, ščuko. Definitivno mi izzivov ne bo zmanjkalo. Vsaka voda ima svoje zgodbe in skrivnosti.

Toni Janežič

Sledijo nežni prijemi, vendar brez pravega. Potem pa se po jutranji megli pokaže sonce. Vedel sem, da bo to lahko samo dober znak. Zimski ribolov ni lahek, saj krap ni tako aktiven kot poleti. Po nekaj minutah pa sledi prijem, ki je lepo zvil palico. Nežno jo dvignem in zagledam zimskega krapa iz Krimskega jezera. Po kratki borbi sem ga uspel zajeti v mrežo. Po moji oceni je bil težak približno 2–3 kilograma. Hitro sem ga fotografiral in spustil nazaj v vodo. Res me je osrečil in mi dal dodaten zagon za nadaljevanje ribolova. Prelisičil sem ga na z okusom *kokomino* v sprani oranžni barvi. Znova vržem krmilnik in sledi čakanje. Pri samem *pop upu* pa sem ob naslednjem metu dodal še malo koruzo. Za naslednji prijem mi ni bilo potrebno veliko, saj je po nekaj minutah sledil novi. Ta je bil nekoliko drugačen. Riba se je čudno obnašala in ni mi delovala, da je krap. In res ni bil. Po ne preveč močni borbi me je tokrat presenetila riba, ki je res nisem pričakoval. V moji mreži se je znašel lep linj. Teh v jezeru res ni veliko, zato je bilo presenečenje še toliko večje. Po hitrem slikanju je odplaval nazaj v svoj svet. Dan je bil res čudovit. Dokler je sijalo sonce. Potem pa se je skrilo in sledil je tako znani veter s Krimskega jezera. Ta res ni prijeten in nič kaj ne uživam, ko takole piha. Vendar kot pravijo za nas ribiče: »Ni slabega vremena. so samo slabo oblečeni ljudje.«

Topleje se oblečem in takoj je prijetnejše. Nadaljujem z ribolovom in po pol ure brez prijema sledi novi. Palico mi nežno zatrese in

Ligenj

KAJ POČETI MED LOVOPUSTOM

Prišel je čas, ko je sulec – kralj vodotokov – na tarči športnih ribičev. Postrv in lipan sta aktivna v skrbi za potomstvo. Ciprinidi se vsled hlajenja bivalnega okolja umirjajo, da bi do otoplitve in časa za reprodukcijo porabili čim manj nabranih zalog.

Športni ribiči, z izjemo nekaj sulčarjev, v tem času

pretežno skrbijo za servis in obnovo pribora za ribolov, da bo pripravljen in skrbno shranjen do časa, ko bo ponovno služil lastniku za športne užitke. Pribor bo mirno čakal na pomlad, zavest športnega ribiča pa v tem času trpi in hrepeni po dejanjih ob vodi ali na njej. Kot vsak športnik mora tudi športni ribič vzdrževati svojo

Samec menole

MENOLA (*Maena smaris*)

hr. menula, gira oblica; it. menola

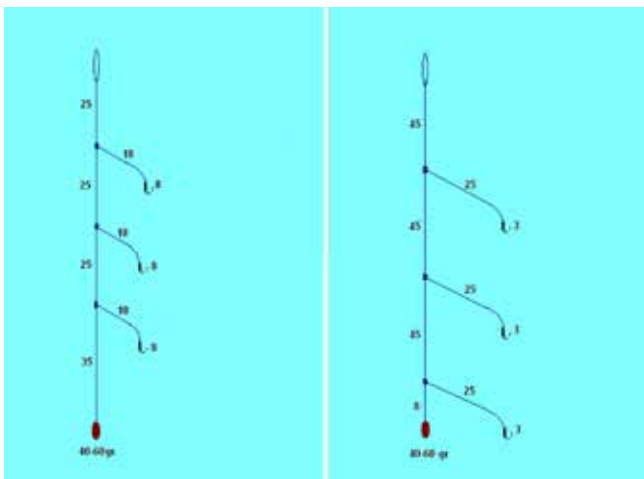
družina: girice (Maenidae)

zraste do 20 cm

Menola ima vretenasto, nekoliko bočno sploščeno telo, hrbtna plavut je visoka in dolga z bodicami. Po hrbtu je sivo rjava, na boku ima značilno pravokotno črno liso. Samci se v času drstenja obarvajo z modrimi in rumenimi črtami.

Življenjski prostor menole je nad poraščenim dnom, kjer se združujejo v jatah.

Pri hrani ni izbirčna: hrani se z različnimi morskimi organizmi.

Navezi za talni ribolov

Sipa z vabo

Vaba za sipe ali lignje

pripravljenost za ribolovne aktivnosti in potešiti željo po stiku z naravo. Ker na sladkih vodah ni veliko možnosti, lahko svoje ribiške potrebe zadovoljimo v slanih vodah.

Kot je znano, je najboljši čas za ribolov v jesenskem času, ko si ribji živelj z intenzivnim hranjenjem nabira energijo za skopo zimsko obdobje. Podnebne spremembe in otoplitve so vplivale tudi na aktivnost rib v posameznih obdobjih leta. V preteklosti, ko so bile hladne zime, je na morju segal čas dobrega ribolova nekje do začetka februarja, ko se je aktivnost rib umirila. V času do aprila je bila ribiška sreča na »dopustu«, ulov je bil zelo skromen, pogosto nič. Uspešni so bili občasno gospodarski ribiči, ko so s sonarji našli jato in jo zajeli z mrežo. V zadnjih letih zimskega mirovanja skoraj ni, pa je ribolov ves čas zime lahko uspešen, le da se vrsta ulova spreminja. Pozno v jeseni so aktivne orade in riboni ter pojavljati se začnejo sipe in lignji. Ko zima začne kazati svoj hladen obraz, postane v plitvejših vodah aktiven brancin, mol pa v globljih področjih. V ustja sladkovodnih izlivov zahajajo ciplji (v članku sem jih nerodno izpustil). V pričakovanju pomladi se v drugi polovici februarja začnejo zbirati v jate in za drst pripravljati menole, katerih samci se okrasijo s krasnimi modrimi lisami. Uspešen lov menol se raztegne v pomlad, ko se začnejo pojavljati zaspani šparsi in riboni.

Trenutna zakonodaja je takšna, da so dnevna ribolovna dovoljenja stroškovno skoraj zanemarljiva, pa si lahko

vsak, željan ribolova, privoščiti zapolnitev sladkovodne ribolovne abstinence. Za ribolov z obale, v nasprotju z južnimi sosedmi, ni potrebna ribolovna dovolilnica, za ribolov iz čolna pa je moč dobiti dnevno dovolilnico za vsega sedem evrov.

Za potešitev ribiške strasti v slanih vodah lahko sladkovodni ribič uporabi svoj standardni pribor, in sicer z morda majhnimi popravki. Seveda mora po vrnitvi domov skrbno oprati pribor s sladko vodo in ga posušiti, saj sladkovodni pribor ni odporen na slano morsko vodo, zato lahko v nasprotnem utрпи resne poškodbe.

Ker nimamo vsi možnosti za izvedbo ribolova iz čolna, pogledjmo nekaj možnosti za lov z obale v zimskih mesecih.

Orade, riboni, proti pomladi pa menole lovimo s tehniko talnega ribolova, kjer uporabljamo navezo z obtežilnikom in z enim do tremi trnki, ki jo vržemo daleč od obale, za kar je primerna daljša ribiška palica (5 m) z mehkejšim vrhom. Naveze za daljše izmete naj imajo večjo razdaljo od obtežilnika do prvega trnka. Za lov menol uporabimo manjše trnke, z dolgim vratom. Za vabo uporabimo kose lignjev ali sardel, izluščeno meso školjk ali polže in rake iz hišic, ki jih z malo sreče dobimo pri gospodarskih ribičih, ko čistijo mreže. Za lov orad in cipljev blizu obale je odlična vaba svež beli kruh.

Ljubitelji vijačenja bodo posegli po umetnih vabah, kot so silikonci, rapale, voblerji ... in se odpravili na lov ob svitu ali pred mrakom, ko je najbolj aktiven brancin. S priborom za vijačenje lahko uspešno lovimo lignje in sipe, le da za to uporabimo pušče v obliki ribic ali rakov. Pušče imajo integrirano utež, ki jo samo pripnemo na vrvico. Puščo vržemo daleč od obale, pustimo, da potone do dna, nato pa s ponavljajočimi kratkimi potegi v presledkih približno minuto povlečemo do obale.

Plovčkarji bodo našli svoje mesto ob izlivih sladkovodnih vodotokov v morje, kjer bodo lovili ciplje. Cipljev je, po meni znanih podatkih, sedem vrst, v zimskih mesecih pa se pri nas zadržuje zlatec oz. selec, ki je najokusnejša vrsta. Za lov cipljev bo najbolje uporabiti majhne trnke in svež kruh.

Dober prijem vsem, ki sem vas spodbudil, da sladkovodni »lovopost« poživite s soljo.

Besedilo in fotografije: Danilo Torej

Frenk Kukovičič – eden boljših ribiških vodnikov v Posavju

LOV SOMA Z VIJAČENJEM SKOZI ŠTIRI LETNE ČASE

*Som (*Silurus glanis*) je naša največja sladkovodna riba. Zaradi velikosti in borbenosti je zanimiv športnim ribičem, zaradi hitre rasti ribogojcem, zaradi okusnega belega mesa brez kosti pa ljudem, ki uživajo v ribjem mesu.*

Som ima veliko, široko in močno sploščeno glavo ter valjasto telo, ki se od začetka predrepne plavuti hitro zožuje in postaja vedno bolj pokončno ploščato. Okoli velikih ust ima tri pare brkov oziroma tipalk. En par daljših in dva para krajših, ki so enakomerno razporejeni na spodnji čeljusti. V gobcu ima goste ščetinaste zobe. Oči so majhne in naprej pomaknjene proti temenu. Telo je brez lusk in močno sluzasto. Hrbet je temen, skoraj črn do rjavo zelen z modrikastim odsevom. Boki so svetlejši in olivno zeleno marmorirani, trebuh pa umazano bel. Hrbtina plavut je zelo majhna in kratka, prsni plavuti pa sta precej večji in močnejši od trebušnih. Predrepna plavut je zelo dolga, saj obsega skoraj polovico telesne dolžine soma in seže vse do zaokrožene repne plavuti. Vse plavuti so temne, le spodnje pri starejših osebkih dobijo rdečkast odsev. Som zraste do tri metre v dolžino, po nekaterih podatkih iz literature tudi do pet metrov. Som pri dolžini enega metra običajno tehta 6 kilogramov, pri dolžini dveh metrov pa 50 kilogramov. Som spolno dozori med tretjim in četrtem letom pri dolžini 70 cm. Drsti se maja do julija v plitvinah ob obraščenih brežinah. Pogosto tudi na poplavljenih območjih. Samica na gnezdo, ki ga pripravi samec, odloži 30 000 lepljivih iker na

kilogram svoje teže. Samec jih varuje do izvalitve, kar traja približno dva tedna. Tudi pri nas ga umetno razmnožujejo za poribljavanje in prehrano ljudi. Som za uspešno drst potrebuje vsaj 18 stopinj Celzija toplo vodo. Po drsti se somi spet vrnejo v globlje dele vodotokov.

Som naseljuje donavski bazen in vse vode, ki se stekajo v Elbo in v Baltiško morje. Proti vzhodu živi še v pritokih Kaspijskega, Azovskega in Aralskega jezera. Na severu je redek na polotoku Jutland, na Švedskem in na Finskem. Najdemo ga še v porečju Neve, v Ladoškem jezeru, v Franciji pa v reki Doubs. Zadnjih dvajset let se je zgodila prava eksplozija populacije v španski reki Ebro, kamor derejo reke športnih ribičev iz celega sveta po svojo trofejo. Ker se lovi v glavnem po sistemu *ujemi in spusti*, populacija somov na Ebru še vedno raste, osebki pa že krepko presegajo težo stotih kilogramov. Pri nas so že deset let prej vložili prve some tudi v Vipavo. Danes ga športni ribiči pridno lovijo, somu pa ni uspelo iztrebiti nobene avtohtone vrste. V Sloveniji lahko soma lovite v Dravi, Muri, Krki, Ljubljanici, Kolpi, Lahinji, v srednjem toku Save in v številnih drugih rekah, jezerih in ribnikih. Vse kaže, da pa se soma najboljše lovi v Posavju, od Radeč do Mokric. Ribiška družina

238 cm iz Ebra

Lep spomin na reko Mincio v Italiji

Brežice upravlja s prvim meni znanim trofejnem revirjem v Evropi. Soma sem lovil v Španiji na reki Ebro, v Italiji na reki Mincio, v Romuniji na delti Donave, v hrvaški Baranji na sotočju Drave in Donave ter v Srbiji na Donavi pri Golupcu, v okolici Kladova in na Zvorniškem jezeru na Drini. Povsod je bilo lepo, vendar je doma najlepše! Posavje postaja meka za lovce na velike some.

V Sloveniji je pritisk ribičev na populacijo soma kar močan. Vsak ribič si želi ujeti veliko ribo, vendar si za to mora vzeti čas, se primerno opremiti in o somu tudi kaj prebrati. Som je zelo trdoživa in prilagodljiva riba in z zajezitvijo naših rek se širi njegov življenjski prostor. Kljub temu bi v naših vodah lahko živel še veliko več somov. Ribiči soma zelo previdno vlagajo v strahu, da bi jim pojedel druge ribe. Strah je popolnoma odveč, kajti na Ebru je skupaj s populacijo soma eksplodirala tudi populacija smučev in krapov.

Tudi umetna vzreja soma je osvojena. Povpraševanje po somu bi bilo veliko večje, če bi ga ljudje znali pripravljati ali pa bi ga vsaj poskusili. Meso soma je cenejše kot meso ščuke in smuča, čeprav ima manj kosti, nima lusk in ga je lažje očistiti. Pri somu je pomembno pred pripravo odstraniti kožo in maščobo, ki se nabita predvsem na hrbtu in repu. Ko odstranimo kožo in maščobo, nam ostane čisto belo meso praktično brez kosti in odličnega okusa. Kose lahko oblikujemo po svoji želji, primeren je za dimljenje in daljše zamrzovanje.

Soma lovimo s težjim priborom za vijačenje. Utrujanje velike ribe je veliko lažje iz čolna kot z brega. Ker pričakujemo prijem velike ribe, mora biti temu primeren tudi pribor. Najpogosteje ga lovimo z velikimi žlicami in silikonskimi vabami na jig trnku. Lahko ga lovimo tudi v večjih voblerji, kar je še poseben užitek. V zadnjih desetih letih pa se je za najbolj učinkovito vabo izkazala glavinjara. Vaba je relativno majhna, kompaktna, težka in ima odlično vibracijo, ki soma očitno vznemirja. Z lahkoto jo mečemo tudi zelo daleč in jo vodimo pri dnu, kjer se tudi somi največ časa držijo. Vodi in času primerno moramo izbrati le gramažo glavinjare in pa vibracijo, fino ali živahnejšo. Somove oči so še vedno uganka. Mnogi ribiči so mnenja da je som skoraj slep. Dokazano je, da se som bolje hrani in bolje prirašča v neprozorni, motni vodi, znanstveniki pa ugotavljajo, da pa som več kot odlično vidi tudi v bistri vodi.

Ob prijemu soma hitro ugotovimo, za kakšno ribo gre. Najodločnejše vabo napadajo mladi somi teže do 10 kilogramov. Ti so najhitrejši in vabo skoraj vedno napadajo z boka. Tako se tudi zapnejo najpogosteje v sam levi ali desni kot gobca. S peanom ali s klešči ga zlahka odpnemo, ribo pa pogosto izvlečemo tudi z relativno majhnimi trnki. Utrujanje ribe zahteva zbranost in potrpežljivost, zlasti če lovimo s tanjšimi vrvicami.

Ker pa se na soma običajno odpravimo z močnim priborom, nam takšne ribe ne bi smele delati preglavic. Enostavno se prepustite ribiškemu užitku, po končani borbi pa se odločite, ali boste ribo po fotografiranju spustili ali pa boste prijatelje razveselili z odlično ribiško večerjo. Če lovite v trofejnem revirju RD Brežice, ta dilema odpade. Ujemi in spusti! Tu niste zaradi večerje, ampak zaradi trofejnega soma. Ko bo veliki som pobral vašo vabo, ne boste takoj prepričani, za kaj gre. Velik som ne bo napadel sunkovito. Vaba se bo samo zaustavila, vi pa ne boste prepričani, če ste zapeli za dno ali pa se vam je res izpolnila želja in je veliki som res prijel. Zmeden je tudi som, ki ne dojamemo takoj, kaj se je zgodilo. Neredko kar sam zaplava proti ribiču. Tako za ribiča kot za zapetega soma kmalu pride trenutek streznitve. Sledi silovit pobeg ribe, ki ga mora ribič obvladati. Ko ga uspemo zaustaviti, začne som počasi nabijati in otepati z glavo, sledijo minute, lahko tudi ure, ki se jih boste spominjali vse življenje. Dodobra se boste seznanili z velikostjo, težo in močjo te tako posebne ribe. Če lovite na jezeru ali v mirni vodi, se bo zapeti som vedno pogljal proti zaklonišču in podvodnim oviram. Če pa ste soma zapeli v tekoči vodi, se bo ta skoraj vedno podal po toku navzgor in silil k tlom. To so trenutki, ko neizkušeni ribiči zaradi na nastavljenе zavore največkrat izgubijo ribo. Po količini izvlečene vrvce lahko izkušeni ribiči ocenijo velikost soma. Borba z velikim somom je res vrhunsko ribiško doživetje, pri somih nad 40 kilogramov boste le stežka ohranili suh vrh še tako močne palice. Som bo vlekel in vlekel, poskušali boste ohraniti prisebnost, vaša kolena pa bodo mehka. Vse to mora pribor vzdržati. Vse je pomembno, palica, ribiško kolesce, zavora, vrvica, vaba, trnek. Vzdržati mora tudi ribič. Velik som zahteva močno roko, vzdržljivost in zbranost do konca. Če je som dobro zapet in izpolnjujete tudi vse druge pogoje, imate veliko možnosti, da ribo pripeljete do obale. Velikega soma morate najprej dvigniti z dna. Znak, da vam je to uspelo, je kolobar na vodni gladini. Sledilo bo še nekaj močnih pobegov. Znak, da je som že dobro

Prime tudi v mrazu

Veliko veselje

utrujen, je, da se z glavo postavi proti dnu, rep pa je skoraj na površini. Ko boste soma imeli že čisto blizu boste na ribiški vrvici zagledali sluz, kar bo pomenilo, da je že skoraj vaš. Če vidite samo sluz na vrvici, riba pa se kar noče pokazati, pomeni, da imate zapeto res veliko ribo. Razlog več za dodatno previdnost. Ko pa soma končno spravimo do gladine, bomo najprej zagledali njegov rep. Medtem ko se som na vse pretege skuša osvoboditi vabe, se vrti in navija ribiško vrvico okrog svojega telesa. Tega pri drugih ribah nimamo možnosti doživeti. Ko soma privlečemo do obale, je običajno do konca utrujen. Hitro napravimo nekaj atraktivnih fotografij. Velik som zna globoko vsrkati vabo, zato z odpenjanjem počakamo toliko, da sprostimo spodnjo čeljust, da lahko vabo odpnemo in odstranimo. Nato soma položimo v vodo, tako da ga imamo na očeh, dokler ne pride k sebi in odplava. Soma boste pogosto zapeli že v mraku. Naj vas samo opomnim, da je som zelo občutljiv na svetlobo in če ribo pri utrujanju nenadoma obsvetimo, bo to verjetno razlog, da nam bo strgala vrvico ali pa se še bolj obupano borila za osvoboditev. Posebno previden mora biti ribič, ko zapetega soma prime z roko. Soma primemo tako, da ribo primemo za čeljust s palcem od znotraj, z ostalimi prsti pa od zunaj. Večje ribe primemo z obema rokama oziroma nam pri tem pomaga ribiški partner ali vodič. Priporočljivo je soma prijeto z rokavico, kajti som ima ostre krtačaste zobe, s katerimi nam lahko dodobra zdrgne kožo z rok. Z roko prijemamo samo čisto utrujeno ribo, pri tem pa pazimo na trnke. Som je močna riba in z enim samim sunkom ribe smo lahko tudi sami zapeti. Som s svojimi čeljustmi trga meso in drobi školjke, zato ne dvomite v moč njegovega stiska.

Soma lahko lovimo skozi vse leto, razen maja in junija, ko se ta riba drsti in je v lovopustu. **Spomladi**, takoj, ko vode narastejo in se segrejejo, so najaktivnejši mladi somi, ki se držijo v skupinah in tako tudi lovijo vse do začetka drsti. Pogosto se podijo po plitvejših delih za ribami in žabami. Boljše jih lovimo podnevi kot po mraku, prijemajo pa na glavinjare in bleščeče žlice, najraje v najtoplejšem delu dneva. Te ribe so pogosto na meji lovne mere. Aktivno pa se hranijo tudi starejše samice – ikernice. Cvetovi bezga in akacije označujejo somovo svatovanje. Trofejni ulovi soma spomladi niso redki, zapeti somi pa spomladi manj silijo v dno, zato jih je lažje odlepiti z dna in jih utruditi v srednjem sloju vodotoka, kjer je tudi manj ovir.

Poleti bomo imeli največ uspeha v lovu soma zvečer. Poletne nevihte z bliskanjem in grmenjem soma dvignejo z dna. Za lov soma sta potrebni potrpežljivost in vztrajnost. Skrbno si izberimo mesto, kjer bomo soma lovili in mu na isto mesto

mečimo tudi uro in več. Dan za dnem. Soma bo slej kot prej premaknila vibracija, blesk ali pa zvok ropotajočega voblerja. Ropotajoči voblerji so namenjeni predvsem lovu soma v višjih slojih vode ali tik pod površino. Vse druge sloje vode preiščite z glavinjaro. Barva je manj pomembna, soma obnori njena vibracija.

Do prvih resnejših ohladitev lahko soma lovimo tudi **jeseni**, pa tudi čez poletje. Z ohladitvijo vode se som odpravi na dno. Prijemi niso več tako številni, vendar se som še vedno hrani, najpogosteje z ribjim drobižem, ki migrira po toku navzgor. To je čas ribolova z globoko tonečimi voblerji in glavinjarami. Če lovimo iz čolna in najdemo lokacijo, na kateri se som drži, je zelo uspešna tudi tehnika vertical jiging. Glavinjara je tu spet nenadomestljiva. Lov soma niti slučajno ni poceni šport, zlasti če ga lovimo tam, kjer tudi je somov življenjski prostor, se pravi, na dnu. Na dnu pa so tudi številne skale, potopljeno drevje in številne druge ovire, ki somu nudijo dom in zaklon. Bodimo pripravljeni na številne izgube v naši škatli z ribiški vabami. Vztrajnost bo poplačana, kajti največ kapitalnih somov je ujetih na prehodu poletja v jesen.

Pozimi se som umakne v globoko mirno vodo, kjer prezimi z drugimi ribami. Somi se zberejo, kjer je voda najtoplejša. Da bomo soma ujeli pozimi, moramo dobro poznati vodo in metati točno tja, kjer naj bi ležal. Som je zelo občutljiv na vremenske razmere, zračni tlak, svetlobo, vlago ... Najvztrajnejši ribiči se lahko v Brežicah že januarja in februarja pohvalijo s kapitalnimi somi.

Na nekaterih vodah so razvili posebno tehniko ribolova na soma, pri kateri soma vzdražijo z bučkanjem. Ribič z leseno bučko na poseben način udarja po vodi, pri čemer nastaja določen zvok, ki soma dvigne z dna. Pri nas to ni tradicionalna tehnika ribolova na soma, jo pa poznamo. Bučko lahko kupite v vsaki boljši ribiški trgovini.

Za konec naj vas povabim v Posavje. Tukaj imate največ možnosti za ulov svojega prvega ali pa največjega soma. Ribiška družina Brežice zadnja leta beleži rekordno prodajo turističnih ribolovnih dovolilnic, kljub temu pa gneče ne boste opazili niti v trofejnem revirju med dvema mostovoma, ne na jezeru, ne okoli brzic na Čatežu, še manj pa na prečkah, okoli Mosteca ali pa na slikovitih skalah na Jesenicah na Dolenjskem. Bre-gove Save krasijo gozdovi, vinogradi in slikoviti srednjeveški gradovi. Sevnica, Rajhenburg, Brežice in Mokrice. Skratka, Posavje je pravi kraj za ribiški oddih in nova ribiška doživetja. Dober prijem!

Stane Omerzu, foto: arhiv Racoon

PRVIH 10

Novembra lani je namreč minilo 10 let, odkar sem se neko temračno, novembrsko popoldne pripeljal v dom ribičev Straža–Sava in se včlanil v ribiško družino. V teh 10 letih se je nabralo veliko zgodb, razmišljanj in tudi pomislekov, zato sem se del tega odločil deliti z vami, spoštovani bralci.

Ena prvih rib na Idrijci

Ena prvih soških postrvi

S klapo na Ribniku v BiH

Odločitev za ribolov ni bila le posledica spremenjenih življenjskih okoliščin, ko sem se naenkrat znašel s precej več prostega časa kot prej, ampak verjetno tudi dejstva, da sem že kot otrok z zanimanjem prebiral očetove ribiške knjige in živel v stanovanju, polnem akvarijev. Akvarist sem ostal še danes, pa tudi oče hobi neguje še na stara leta. Ni treba posebej povedati, da sem ob vsakem sprehodu mimo še najmanjšega »jarka« oprezal za ribami in se vedno spraševal, kaj v tej vodi živi. In tako sem se »končno« na pol slučajno znašel med ribiči in z nekaj sreče na dobri poti, da spoznam, kaj v teh vodah živi.

Prve ribiške korake sem naredil na bajerjih ribiške družine Straža–Sava in navkljub pomanjkljivemu znanju celo imel nekaj sreče. Če danes pogledam nazaj, sem imel kar precej sreče. Z mentorjem sva lovila tudi na Savi, kjer me je učil loviti platnice. Kasneje sem se na Savo podal tudi sam ter lovil mreže in podusti. Lep ribolov, čeprav ga dan današnji preveč zanemarjam. Zanimivi so bili tudi večeri v ribiškem domu, ko sem se do solz nasmejal ribiškim šalām, anekdotam in verjetno tudi »ribiškim lažem«, ki so jih pripovedovali starejši člani in simpatizerji.

Pol leta pripravišstva je hitro minilo in kaj hitro sem se lahko

pohvalil z opravljenim ribiškim izpitom. Povsem po naključju sva z Gregorjem, s prijateljem iz akvarističnih vod, ugotovila, da je tudi ribičija najin skupni hobi in hitro je padla obljuba, da bomo šli kdaj skupaj muharit. Že ko sem se odločil stopiti med ribiče, sem imel namreč v glavi predvsem, da bi rad poizkusil muhariti.

Ni minilo prav dolgo, ko sem z Gregorjem in njegovimi prijatelji – Petrom, Gregorjem in Andrejem – pil kavico v lokalu ob Kolpi. Peter ima namreč blizu Broda na Kupi vikend in fantje so se dogovorili za skupen ribolov, mene pa prijazno povabili zraven. Peter se je kot domačin prijazno ponudil za pomoč in presenetljivo kmalu sem na nimfo ujel prvega lipana. Še danes se točno spomnim, kje v Osilnici sem ga ujel in vesel sem, da sem lani na ta kraj pospremil tudi sina, ki se je udeležil muharskega tabora za otroke RZS. Malo za šalo, malo zares še danes povem, da je Kolpa »kraj zločina«, kjer sem se zastrupil z muharjenjem. Od tu naprej je bila pot lažja. S temi fanti smo postali dobri prijatelji in v teh letih skupaj prelovili ogromno. Ne le Kolpa, tudi »naša« Sava, Krka, Idrijca, izleti na reke v BiH. Lepih dni je bilo ogromno. Ne le dni. »Ekipa« mi je nesebično pomagala, ko sem kupoval boljšo/primernejšo opremo, ko sem z njimi delil fotografije prvih umetnih muh, ki sem jih sam izdelal. Ščasoma se je krog prijateljev razširil, za kar sem še bolj hvaležen kot pa za lep hobi.

Čeprav je bila logična včlanitev tudi v ribiško družino Idrija, ki upravlja z muharsko vodo, sem ostal zvest matični Straži–Savi. Ko je prejšnji predsednik Dušan Pečnik sestavljal upravni odbor, me je povabil k sodelovanju. Izvoljen sem bil za tajnika. Medtem sem opravil tudi izpit za ribiškega gospodarja in v tem mandatu opravljam delo gospodarja. Vstop v ribiško politiko mi je precej razširil obzorja in tudi malce razblinil mojo romantično predstavo, ki sem jo imel ob oprezanju za ribami »v vsakem jarku«. Veliko časa sem v tem obdobju namenil razmišljanju in študiranju ribiške problematike in ne nazadnje poizkušal določene stvari tudi spremeniti. Nekaj sem uspel/smo uspeli, veliko pa bi bilo treba še postoriti.

Mnogokrat sem v razpravah med ribiči bolj ekolog in biolog kot ribič in včasih verjetno tudi kar hud kritik sistema upravljanja z vodami in ureditve ribolova nasploh. Imam številne ideje in razmišljanja, precej znanja sem tudi nabral v teh letih. Ampak o tem morda ob kaki drugi priložnosti.

Do takrat pa upam, da se čim večkrat srečamo za vodo in dober prijem!

Besedilo in fotografije: Miha Žejn

JE TREBA PONASTAVITI

Tisti dnevi. Sivi! Ko že jutraj veš, da bo vsaka novica še slabša od tiste prejšnje. Ko je vse *brez veze* in nekako nedorečeno. Ko je že jutraj jasno, da bodo vsi »tečni«, ker si pač ti nerazločljivo slabe volje. In ker si slabe volje, ker že vnaprej veš, da bo cel dan izgubljen. Toda dan mine hitro. Pa pride naslednji – isto! Pa še kakšen ... Prava grška tragedija. Ne moreš iz tega, ker »itak« nisi ti kriv. Tako je in tako bo, ker gre pač vse k vragu! Se zgodi, da je veseli mesec popoln za stopnjevanje takega počutja, ker je pač treba biti vsak dan bolj vesel, radosten, zapravljen, družaben, brezskrben in še kaj v tej usmerjeni maniri. Juhu in potem nastopi realnost ali še slabše – trezna izbira, prerazporeditev ter kategorizacija nujnih in dejansko izvedljivih načrtov. Poveza nujnega veselja in realnega pogleda v bližnjo »penzionersko« prihodnost je zaskrbelo tudi Daniela. Toliko izzivov in načrtov, pa vendar ... Žal z leti, za katera se sicer vsi trudimo, pridejo tudi omejitve. Saj vemo. In se nanje pripravljamo. Res je bil vesel in je komaj čakal, da bo uresničil tudi par tistih zadanih stvari, ki jih pred upokojitvijo ni zmogel sploh začeti ali pa dokončati. Kot delovnega in iznajdljivega so ga znanci radi potegnili v svoj krog. Samo človek mora imeti kaj tudi samo svojega. Svoj način odklopa in samo zase, »resetiranje«, če hočete. Tu se je iskal in je, na srečo, kljub pomislekom le popustil prijateljevemu sinu, ki ga je nekoč zvlekel s sabo in mu prepustil, da je iz Drave izlekel par podusti. Bilo mu je sicer všeč, a ne dovolj, da bi se včlanil v ribiško družino. Je pa občasno v veseljem delal družbo Mihi. Oba sta se rada prepustila svojim mislim v žuborečem okolju vodnega kraljestva, ob molčečem terapevtu sta bila bolj redkobesedna in si zaupala misli, temelječih na dušo nalagajočih se bremen in jih je tisti trenutek oblikoval. Prepustiti se miselnemu toku v cilju iskanja *Resnice*.

Daniel je spoznal, da ga ribolov sprošča, razbremenjuje. Tako se je že v zrelih letih zadeve lotil tudi nekoliko resneje. Postal je aktiven član ribiške družine. Kot ribiču so mu še posebno veselje delale najštevilčnejše podusti v Dravi, ki jih je »naštudiral v nulo«. Kupil je primerno 3,85 metra dolgo nežno »shakespearovo teleskopko« in krasno lahko »silstarovko« z odlično zavoro zadaj. Preizkusil polno različnih plovcev iz balze in verjetno vse trnke, ki so se dali kupiti. Od nekod je »privlekel« še umeten kruh in umetne kostne črve. Skratka, kmalu je postal »mojster beličarjenja«. Z Mihom sta se redkeje srečala ob vodi, ker se je slednji običajno odmaknil od najboljših in seveda najbolj obljudenih beličarskih revirjev.

Pa je prišlo tisto zimsko mrtvilo po nasmejanem decembru in Danielov skok v »pension«. Še dobro, da je bil ribič, ker bi se mu pozimi verjetno zmešalo, če ne bi urejal in pripravljaj ribiškega pribora za prihodnjo sezono. Ampak zima je taaaako zelo dolga! Spomnil se

Zimsko jutro na Dravi

je, da nekaj prijateljev vztrajno zagovarja takšne trditve, da je ribiška sezona celo leto, da v reki ni boljših in slabših rib, da je treba znati »brati vodo« in ribo poiskati ipd. Čeprav mu je odgovarjalo tudi pestro »tržnično« vzdusje z znanci, ki so veselo zapenjali neponovljivo številne podusti, si je občasno zaželel individualnega skoka stran. Ampak še vedno se je začudil Mihi, ki ga je videl, ko se je na kakem nemogočem mestu trudil npr. z ostrizi ali si celo grel roke na ognju, da lahko »nakedra« manjšega kompostnega črva z upanjem na ulov kakšne ribice pozimi. »Pa dajmo poskusit,« si je verjetno mislil in se odpravil na »Mihov ek«. Z avtom do barake, nato pa slabih 200 korakov nizvodno. Predvčerajšnjim je snežilo, počasi se je jasnilo in bilo letnemu času primerno mrzlo. Ampak potreboval je čas zase. Ker drugače bi se tisti sivi dnevi le še vlekli. Če bi pomlad opisali z orkestrom, je bilo zdaj treba prisluhniti soliranju. Prisluhniti, se predati milini odhajajoče tišine, mehke nakodranosti posameznih šumov, sprejemajoče miline skrite globine stvarstva. Kot je videl Miho, si je blizu globoko potopljene skale z odsluženim vzglavnikom naredil sedišče, odmaknil sneg v bližini nog in naredil kurišče ter v okolici nabral suho dračje. Hitro izmeril globino vode in nataknil manjšega kompostnega črva, ki si jih je nabral ter shranil pred zmrzaljo, na črno dolgovrato 14. Sicer praviloma neprimerno za lov ciljnih klenov, ki so se držali ob s skalami utrjenem globljem predelu spodjednega brega, ampak tako je bil Miha pozimi še kar uspešen. Prijemali so nežno in počasi, bolj previdno kot običajno, in temu primerno je bilo treba imeti pripravljen pribor. Skoraj kot za krasnega linja v zgodnji jeseni. Komaj je prvega, sicer podmerskega, že po kakih 10 minutah plovčkanja vesel izpustil, je za sabo že zaslišal pritajeno smejanje. Vedel je, da je to Miha, ki mu vrača, ker se je pred časom on njemu smejal, češ da edini v tem mrazu »kampira« ob Dravi! »Oooo, bravo! Pa ogenjček, kaj greje? Čajček iz termovke pomaga?« ga je vesel zbadal Miha. »Kaj nimaš palice?« ga je radosten pozdravil Daniel. »Danes ne; imam nekaj za delat, pa sem samo do krmišča (krmilnica za divjad) zanesel par koruznih strokov.« Vseeno je prisedel, odložil svojo lovsko puško in nahrbtnik ter se prepustil zimski idili. Sproščen pogovor, prasketanje ognja, klic racmana v daljavi, občasno dogajanje pod plovcem in celo kak prijem so »nekaj za delat« prestavili na »bo že«.

Na srečo so v življenju obrati, *kliki* – ko se zavemo, kaj je res pomembno, neponovljivo, nepredstavljivo; odločitve ali ponastavitve, ki pomagajo ali prekinajo, premagajo tiste sive, brezciljne, nesmiselne, zaviralne trenutke, dneve, obdobja. Ko iščemo, se teh trenutkov lahko spomnimo in nam zopet pomagajo. Le spomniti se je treba! In ker sem se, že imam najboljše črve pripravljene ...

Besedilo in fotografije: David Babič

Beličar na Dravi pri Zrkovcih

RIBE SO PA ŠLE V SLAST

V Laškem je po dveh letih na štefanovo (26. decembra) spet dišalo po pečenih ribah. Člani Ribiške družine Laško so jih pekli po dveh koronskih letih pri pivnici hotela Savinja. Na peko rib so se tudi tokrat skrbno pripravili. Najprej so ribe naložili: dobrih 200 kilogramov platnic, podusti, klenov, mren in krapov. Skrbno so jih očistili in marinirali. Tokrat so jih čistili dva dni prej, da so se potem še – prepojene z vsem, kar v marinado sodi – marinirale v hladilnici.

Vodstvo RD, prvi z leve je gospodar Vlado Savič, poleg je Martin Blatnik, predsednik RD Laško, zraven njega gospod iz RD Marof iz sosednje Hrvaške, na desni pa Marko Šantej s sinom, novi župan Laškega.

Peka rib v Laškem

Na štefanovo je sledila peka. Ekipa desetih gospodov, ki spretno vihtijo kuhinjske pripomočke pri veliki posodi, kjer ribe pečejo, je že utečena, saj so ribe prvič pekli leta 2008. No, tudi tokrat ni manjkal ribji brodet (običajno so to poimenovali ribja čorba, za katero laškimi ribičem vedno priskočijo na pomoč člani iz po-bratene ribiške družine Novi Marof iz sosednje Hrvaške). Tokrat so ribiči razdelili 700 porcij pečenih rib in 100 porcij brodeta. V manj kot dveh urah je ribjih dobrot že zmanjkalo. Pač, dobro blago gre hitro v denar, pravzaprav v lačne želodce.

Boža Herek

V RD PESNICA SO PRIDNO DELALI

Če sodimo po prvih ocenah in analizah, je bilo minulo leto za RD Pesnica iz Lenarta uspešno. To navsezadnje potrjujejo tudi rezultati delovnih akcij, ki so jih skoraj v celoti namenili čiščenju okolja. Kot je povedal **Aleksander Mencigar**, tajnik RD Pesnica, so lani izvedli 4 delovne akcije, in to v skladu z načrtom dela gospodarske komisije. Na akcije so bili vabljeni vsi ribiči od 15. do 65. leta starosti, ki so se jih v lepem številu tudi udeležili. K temu je veliko pripomogla dobra obveščenost, za kar s pridom uporabljajo tudi spletno stran RD, ki je vselej aktualna in tudi sporočilno zanimiva – v ribiškem in naravovarstvenem pogledu.

Delovne akcije so bolj ali manj potrdile dobro voljo in pripravljenost ribičev, da se ohrani čista narava in okolje jezera, reke Pesnice in njenih pritokov. Ko govorimo o Pesnici, je treba zapisati, da so tudi ribiči podprli pobude lenarške civilne iniciative, da se vodotok maksimalno varuje in da je treba vložiti vse napore v preprečevanje kakršnega koli onesnaževanja. Delovne akcije so za člane RD obvezne, razen za tiste, ki so slabega zdravja ali v službah, kjer ne dobijo prostega dneva. Če pa kdo izostane neopravičeno, ga to stane 50 EUR. Kot so sporočili javnosti, so lani opravili veliko dela, nakaj

Utrinek z delovne akcije (arhiv RD Pesnica)

projektov pa jim je ostalo še za letošnje leto. Računajo, da bodo pri vseh uspešni in da delovna vnema njihovih članov ne bo popustila. Lansko leto je bilo več kot zgolj delovno, bilo

Trofejni ulov Dušana Kozarja v Radehovi (arhiv RD Pesnica)

je tudi rahlo praznično, saj so obeležili 65-letnico ustanovitve in delovanja RD Pesnica Lenart, o čemer smo poročali tudi v našem glasilu.

Tako kot vsa leta doslej so lani jeseni vložili 1744 kg gojenih krapov v Trojiško jezero in 322 kg v jezero Radehova. Poleg tega so v obe vodi vložili po 1000 kosov smuča. Kakšni bodo rezultati vlaganja, bo odvisno od številnih dejavnikov, računajo, da bodo s tem vložkom obe vodi obogatili. Veseli so bili domačih in tujih ribških gostov, saj uspešno razvijajo in ohranjajo tudi ribški turizem. Skrbeli so za tekmovalno ribištvo, sodelovali s Turističnimi društvi in z obema občinama, Lenartom in Sveto Trojico. Z vsemi deležniki bodo tudi letos skupaj iskali najboljše in optimalne rešitve za ohranitev čistih vod in urejenega okolja. Še zlasti to velja za obe jezери, iz katerih so ribiči potegnili tudi nekaj trofejnih rib, predvsem krapov. Vse to zanimanje za ribolov v Slovenskih goricah dodatno povečuje. Sploh med gosti iz tujine.

Marjan Toš

VANDALI UNIČEVALI IMETJE RIBIČEV RIBIŠKE DRUŽINE MURSKA SOBOTA

Ribiči iz Ribiške družine Murska Sobota se po svojih močeh trudijo za svoje ribolovne vode, ki so namenjene za ulov rib. Čez leto pripravljajo razne delovne in čistilne akcije, da bi bile gramoznice in jezera čista in privlačnejša za ribiče. Ribiči skrbijo tudi za gramoznico v Krogu pri Murski Soboti, kjer so namestili table, koše za smeti in podobno. Ribiški čuvaj je v teh dneh novega leta ob obhodu okrog gramoznice v Krogu opazil, da so se vandali znesli nad vsem, kar jim je prišlo »pod roko«.

Vandali uničevali imetje ribičev Ribiške družine Murska Sobota.

Ob gramoznici so izruvali zabetonirano tablo in jo odvrgli na zelenico. Nečedne roke vandalov so se znesle tudi nad smetmi, ki so jih dobesedno razmetali ob gramoznici. Čeprav ribiči skrbijo za ribji zarod, vodo in naravo, se še najdejo posamezniki, ki jim je tuja lastnina v napoto. Nepridipravi so ob drevesu pustili polno vrečo odpadkov, na tleh škatlo s smetmi in prazno steklenico žgane pijače. Ribiči Ribiške družine Murska Sobota so bili nad takim početjem vandalov razočarani. Ob tem so dejali, da se leto 2023 še dobro začelo ni, pa so jih že pričakala nova negativna presenečenja ob vodi ob gramoznici v Krogu.

Jože Žerdin

Janko Zupanc

(1930–2022)

Janko Zupanc izhaja iz mnogoštevilnega Cajhnovega rodu, rodu staroselcev, njegovi predniki so stoletja bivali na sotočju rek Save Bohinjske in Save Dolinke, kjer so si svojo pot utirali s kmetijstvom, mlinarstvom in žagarstvom. Bili so uspešni pri žaganju in razrezu lesa in prav žaga je mnogim pripadnikom roda omogočila dostojno življenje. Rodil se je 21. oktobra 1930 kot prvorojenec. Nemirni duh življenja ga je popeljal na sever, na Norveško, kjer je iskal boljši zaslužek. Kot vrtnar je nabiral izkušnje z rastlinami in užival v naravi. Velikokrat je z veseljem pripovedoval o teh doživetjih. Nikdar ni opustil misli na domačo zemljo in gozdove na Jelovici. Po vrnitvi iz Norveške se je zaposlil kot trgovski potnik in kot zastopnik prodajal motorne žage po takratnih jugoslovanskih republikah. Poleg službenih obveznostih mu je delo prineslo tudi številna znanstva in prijateljstva. Tudi v ribiški družini. Bil je velik ljubitelj narave, predvsem Jelovice in njenih gozdov, kjer je našel svoj dušni mir. Kot sosed je bil povezan z Ribiško družino Radovljica. Zaradi njegovega odnosa do čistega okolja in ohranjanja tradicionalnih vrednot mu je Ribiška družina v letu 2020 podelila naziv »Častni član«.

Roman Zupanc

ribičem – s pomočjo njegovega dela, predvsem pa z njegovim angažiranjem – uspelo dograditi ribiške koče na Videžu, Jernejčku in na Pragerskem. Zelo zavzeto se je posvečal izobraževanju ribičev, vzreji rib v ribnikih Videž, rednemu letnemu vlaganju in vzreji salmonidnih rib v naše gojitvene in ribolovne odprte vode.

V tem času predsedovanja pa je v naši RD opravljal tudi druge funkcije, saj je bil en mandat predsednik ZRD Maribor in podpredsednik RZS. Ivan Ferk je na vseh mestih svojega delovanja pustil vidne sledi svojih ustvarjalnih moči, spretnega komuniciranja in učinkovitosti. Bil je karizmatična osebnost slovenskega sladkovodnega ribištva.

Za svoje večdesetletno delovanje je prejel številna priznanja, odlikovanja ter najvišje priznanje RZS, to je plaketo Ivana Franketa.

Za njegovo nesebično delo v RD Slovenska Bistrica so ga ribiči imenovali za častnega člana RD. V sredo, 19. 10. 2022, smo se na bistrškem pokopališču zbrali njegovi najbližji, številni prijatelji in člani ribiških družin, ZRD Maribor, predstavnik RZS in člani RD Slovenska Bistrica, da pospremimo Ivana na njegovi zadnji poti.

Klanjamo se njegovemu spominu.

Naj počiva v miru.

*Ribiči RD Slovenska Bistrica***Ivan Ferk**

(1936–2022)

Ob zaključku življenjske poti nam ostanejo spomini, spomini na človeka, tovariša, prijatelja, ki nam je bil drag. 15. oktobra 2022 nas je zapustil naš ribiški tovariš Ivan Ferk. Kruta usoda je bila neizprosna in nas je ponovno opomnila, da sta življenje in smrt v vesolju zapisani z enako velikimi črkami. Njegova smrt je v naša srca naselila hlad, ki nam želi uničiti moč spomina ter nas napolniti s strahom in žalovanjem. Če hočemo o našem tovarišu in prijatelju povedati nekaj preprostih besed, potem moramo povedati, da nam usoda takih ljudi, ki naredijo življenje bogatejše, polno, skratka drugačno, ne nameni vsak dan.

Vsi tisti, ki smo Ivana kot tovariši spremljali skozi njegovo življenje, smo občudovali njegov karakter, saj je znal dobro ločiti službo in privatno življenje. Nikoli ni kritiziral svojih sotrpinov in nikoli ni izdajal podrobnosti, ki so mu bile zaupane. Zato smo ga ribiči imeli radi, mu zaupali in z njim smo radi prijateljevali.

V našo RD se je včlanil daljnega leta 1963 in ostal zvest vse do svoje prerane smrti. Med ribiče ga je pripeljala njegova ljubezen do narave, do naših ribnikov ter prelepe Dravinjske doline. Reka Dravinja in pohorski potoki so ga s svojimi lepotami vabili, saj so bili takrat bistri in bogati z življenjem v njih.

V Ribiški družini, ZRD Maribor in RZS je opravljal več funkcij in del za potrebe ribiške družine in ribištva. V ribiški družini je predvsem povezoval ribiče in jih vzpodbujal k prostovoljnemu delu.

Bil je predsednik Ribiške družine Slovenska Bistrica od leta 1984 do leta 2003. V času njegovega predsedovanja je

Ostoja Gašparovič

(1926–2022)

Zadnji novembrski torek lanskega leta smo se sorodniki, oficirji nekdanje JLA, ribiči in sosedje poslovali od častnega člana naše ribiške družine Ostoje Gašparoviča. Mnogim takratnim mladim ribiškim začetnikom z zahodnega dela Ljubljane in Medvoda je bil vzoren in spoštovan mentor. Ostoja je bil pred upokojitvijo zaposlen v kasarni Boris Kidrič v Šentvidu nad Ljubljano. Po rodu je Srb izpod Psunja, gore na robu hrvaške Slavonije. Kot zelo obetavnega osnovnošolca sta ga starša – na prigovarjanje vaškega učitelja – poslala v trgovsko šolo v Beograd. Po koncu šolanja ga je šolska oblast poslala službovat v mesto Soko banja pri Nišu, kjer ga je zajela vihra druge svetovne vojne. Po službovanju v različnih krajih je 2. septembra 1948 prišel v Ljubljano. Takoj po ureditvi bivališča se je včlanil v našo ribiško družino. Kmalu je postal funkcionar, med letoma 1966 in 1972 pa je bil mentor mladoletnemu članstvu. Od 19. aprila 1994 je bil častni član naše ribiške družine. Pred tem je bil odlikovan z znakom za ribiške zasluge, prejel pa je tudi vse tri stopnje redov za ribiške zasluge. Naša družina ga je nagradila tudi s plaketo RD Medvode. Ostoja je bil predvsem beličar. Še pred nekaj leti je najraje lovil na plovce, zadnja leta pa je zaradi težav z vidom lovil samo še s tehniko "na dnu". Veliko je lovil ob Savi pod Vikračami in Pirničami, pa tudi ob našem edinem ribniku "Šmartno pod Šmarno goro" na Povodju, ob katerem imamo Dom ribičev RD Medvode.

Prepričani smo, da bo Ostoja lahka zemlja slovenska, saj jo je vzljubil iz vsega srca.

RD Medvode

DRUŽINSKI IZLET NA LJUBLJANSKO BARJE

Ko nastopi pozna jesen in se začnemo pripravljati na zimo, pri nas po navadi nastopi vprašanje, kam bi šli loviti. Včasih smo ob tem času zaključili z ribolovom za nekaj mesecev, vedno bolj pa spoznavamo tudi radosti lovljenja v mrzlih mesecih. Tako smo razmišljali, česa bi se lahko lotili – zaradi novembrske ohladitve so belice postale precej neaktivne, postrvi so po večini v lovopustu, za sulca je še malenkost pretoplo, tako da nam je ostala ščuka. Nato pa je sledilo še vprašanje, kam bi šli ščukariti. Odločili smo se za Podpeč. Na Podpeškem oziroma Krimskem jezeru smo že večkrat lovili, a še nikoli ščuke (čeprav se nam je kdaj že kakšna pokazala).

Ko smo v nedeljo prišli do Podpeči, je bilo precej hitro jasno, da je naš načrt padel v vodo. Zaradi obilnejših padavin je jezerska voda konkretno narasla in prestopila svoje bregove. Potopljena sta bila tudi dva pomola, le en je še gledal ven iz vode. Na tem pa je bil eden izmed članov naše ribiške družine, ki je lovil krape. Malo smo poklepetali, nato pa se odpravili proti domu, saj nismo bili pripravljeni na takšne pogoje. A kot smo letos že nekajkrat dokazali, se splača poskusiti znova. Zato smo bili zadnjo novembrsko soboto znova na poti do drugega najglobljega slovenskega jezera. Dodatnega zagona nam je nekaj dni prej dal čuvaj Ivo. Ta je po svojem obisku jezera potrdil, da se bo do sobote voda umaknila in se bo dalo normalno loviti.

Tokrat se nam je pridružila tudi mama fantov, ki je želela izkoristiti dejstvo, da je Podpeško jezero izhodišče za nekaj hribovskih pohodov (odločila se je za pot na Planinico). A včasih se zdi, da je glavni uspeh dneva že dejstvo, da ti uspe priti do vode, kaj šele, da bi kaj ujel. Tudi tisto soboto je bilo podobno. Tokrat sicer ne zaradi kakšne od Timovih nezgod oziroma poškodb (kot se je v preteklosti že rado zgodilo), pač pa zaradi del na cesti. Ko smo prišli že skoraj do cilja, nas je pričakal znak o popolni zaporu ceste. Obrnili smo avto in poskusili z druge smeri, po makadamu čez barjanska polja. Tudi z druge smeri je bila cesta zaprta. Toda ribiči smo vztrajni ljudje. Enega od cestnih delavcev sem vprašal glede dostopa do jezera in povedal je, da je na cesti svež asfalt in ne moremo peljati po njej, lahko pa se vrnemo kakšnih 200 metrov nazaj in zavijemo v hrib ter se do jezera potem spustimo skozi vas. Odličen nasvet! Ko smo se peljali mimo hiš, sem se obrnil k fantoma in rekel: »Glede na to, kje vse se moramo voziti, da pridemo do jezera, bolje, da je voda v redu. In da bodo ribe prijemale! Če ne bojo, gre en od vaju notri prijeti mojo vabo!« Filip je s pogledom takoj začel namigovati na Tima.

Ko smo končno le prispeli, je bilo jasno, da je imel Ivo v glavnem

prav. Del travnika okoli jezera je bil še vedno poplavljen, a ne toliko, da bi nas motilo – tokrat smo prišli bolj pripravljeni, v avtu smo imeli namreč tudi škornje (midva s Filipom take do kolen in Tim gležnarje).

Ena od prednosti dejstva, da je bila glavna cesta do jezera zaprta, je bila tudi to, da smo bili tam skoraj edini. Kmalu smo se pripravili vsak na svojo zadevo – Urša je odšla v hrib, mi trije pa k vodi. Lotili smo se metanja in previdno stopali po zalitem travniku. Po začetnem »čofotanju« smo se razporedili po pomolih, fanta na enem in jaz na drugem (na tretjem pa je nekdo lovil krape). Po približno desetih minutah metanja sem pogledal k fantoma, ki sta imela drugo opravilo. Filip je držal palico, Tim pa je na drugem koncu pomola vlekel pletenico iz role. Na vprašanje, kaj se dogaja, je Filip odgovoril: »Zafecjal sem in sedaj rešujeva!« Najprej sem se drl čez vodo s svojega pomola, potem pa sem prišel bliže k njima in nadaljeval še tam. Filip se me je res naposlušal. Priznam, da sem bil do fanta oziroma kar do obeh preoster, saj je Tim nazadnje precej zapletel pletenico. »Naslednjič, ko takole zapleteta, gresta kupiti nov kolut! Če vaju sploh še vzamem zraven!« Za besede mi je bilo kmalu žal, sem ju pa pustil, da rešujeta težavo – predvsem Filipu je šlo precej dobro od rok, tako da je bila težava razrešena brez mojega vmešavanja. Vmes sem metal vabo še z njunega pomola ter začutil ugriz in poteg. Prijela je ščuka! Nekaj sekund je vlekla v globine, potem pa se je snela! Očitno bo danes eden tistih dni, sem pomislil. Manjša vaba, ki sem jo uporabljal, je bila natrgana na obeh straneh, ščuka jo je očitno konkretno zagrabila, a, kot kaže, trnek vseeno ni oddelal svoje vloge. Slaba volja, pomešana z adrenalinom, se je nadaljevala. Zapustili smo pomole in poskusili srečo na poplavljenem travniku, med zalitim grmovjem. To je bil izziv poln ribolov: manjši kanal, ki vodi do jezera, je bil povsem zalit z vodo, tako da smo ga le s težavo prečkali. Tudi sicer smo bili redno v hladni vodi.

Fanta sta nadaljevala pot do naslednjega lovnega mesta, sam pa

Takole je ščuka nekaj časa vztrajala povsem blizu mene. Potrebovala je kar nekaj časa in tudi naše pomoči, da je po borbi »prišla k sebi«.

Ščuka se je iz mreže pognala na vso moč, a kmalu ji je začelo zmanjkovati energije.

Prvi vikend, ko smo hoteli loviti, so od dveh pomolov iz vode gledale le stopnice. Na srečo je bilo stanje naslednji teden stanje bolj primerno za ribolov.

Manjši vabi, ki sta uspeli prepričati dve ščuki. Očitno so ribam prijali manjši grizljaji.

poskusil še Tim (pred tem smo imeli še eno epizodo mojega vpitja, kajti fant sta znova imela zapleteno pletenico). Tudi Timova vaba jih ni prepričala v ugriz. Midva sva lovila, Filip pa naju je zalagal z vedno novo vabo – poskusila sva večje silikone, voblerje, blestivke in nato še manjše silikone. Kakšnih deset minut sva poskušala vse živo, ščuke pa se niso ozirale ne na najine vabe niti na naju. Plavale so nekaj metrov stran od naju. »Fanta, iz tega ne bo nič. Vedo, da smo tu in jih poskušamo ujeti. Če bi mislila kakšna *zagabit*, bi že,« sem rekel in s težkim srcem šel proti naslednjemu ribolovnemu mestu. Pustiti ribe, ki jih imaš tako rekoč na dometu roke in oditi stran, je precej težko, a tokrat se je to izkazalo za pravilno odločitev. Medtem ko sta fanta še vedno poskušala prepričati katero od bližnjih ščuk, sem jaz na drugem mestu vrغل manjšo umetno ribo v lokvanje. Nekaj obratov kolesca in rezultat je bil tu. Iz zaščite vodnega rastja je za silikonom skočila ščuka! Tokrat je trnek dobro opravil svoje delo! Prav neverjetno, kako pri prvem grmu štiri ščuke niso želele niti pošteno pogledati vabe, nekaj metrov naprej pa je bilo dovolj že nekaj sekund prvega meta. Riba se je lepo upirala. »Pazi, da ne gre v grmovje!« sem v ozadju slišal Tima, privoščila nam je tudi en skok, preden jo je Filip zajel v sak. Olajšanje je bilo neverjetno! »Pa imamo članek,« je zaklical Tim. Končno, bi lahko rekel. Da ne pišem le o tem, kako so nam ribe

sem ostal zadaj pri enem od grmov in poskusil srečo. Še vedno sem uporabljal isto vabo, ki je prepričala ščuko s pomola. Tudi tokrat se je izkazala za učinkovito. No, vsaj delno. Ko sem jo vlekel mimo lokvanjev, je nekaj šinilo za njo. Ščuka! A zgolj radovedna ščuka, ki žal ni bila lačna. In nato še ena in še ena! Kar tri ščuke so bile zgolj nekaj metrov stran od mene. Takšnemu srečanju plenilcev nismo bili priča še nikoli. Še nekajkrat sem poskusil, a brez uspeha. Po tistem sem poklical fanta (nisem se želel dreti, da ne bi prepodil rib) in kmalu je

»Konec dober, vse dobro!« bi lahko rekel. Splačalo se je voziti vse okoli, da smo prišli do jezera, broditi po ledeni vodi in tudi kakšna ostra beseda je bila hitro pozabljena.

Zadnji meti tistega dne, meseca novembra in morda tudi leta 2022.

pobegnile, ampak še o tem, da kakšno tudi ujamemo! Fant je dodal še: »Slab začetek, a dober konec!« Res je, ščuka v mreži je v trenutku spremenila naše razpoloženje, nič več ni bilo kreganja in vpitja, samo še dobra volja. Ščuka je bila dolga 70 centimetrov, zapodila pa se je za šest centimetrov dolgo ribico.

Morda najbolj zanimiv del dneva pa je šele sledil. Ko smo ščuko izpustili iz mreže, je bila še nekoliko zmedena. Najprej se je poskušala skriti v poplavljeni travi, nato pa se je obrnila nazaj proti kopnemu ter odplavala skoraj do suhega. Tam jo je prestregel Tim, ki se je zaradi nizkih škornjev zadrževal v plitvini. Očitno jo je boj zelo utrudil, zato smo jo predihavali, dokler ni prišla k sebi in odplavala v globine. Trajalo je le nekaj minut, a se je zaradi ledene vode zdelo kot veliko dlje. »Naša peta ščuka na Podpeči in prva, ki smo jo dobili,« je rekel Tim. »Kako peta?« mi ni bilo jasno. »Dve sta tebi zagrabili na krmilnik, ena Filipu, eno pa sem jaz dobil na plovec. Vse tiste so nam ušle, ta je pa edina, ki smo jo dobili ven.« Spomin ima res dober!

Ravno v tem obdobju se je Urša vrnila s svojega pohoda na Planinico in se s Filipom odpravila na toplo, v brunarico na čaj. Tim in jaz pa sva vztrajala. Ko sva nadaljevala z metanjem silikonov (kjer nama je visok vodostaj to dopuščal), mi je Tim priznal: »Sedaj pa vem, kaj si bom zaželel za božička. Višje škornje!« Odlična zamisel, moram priznati, najboljša darila so ribiška darila.

Do konca dneva nisva imela več prijema, le laboda sta naju prišla nekajkrat pogledat. Na jezero se je najprej spustila megla, nato pa še pred pol peto uro popoldne mrak.

Dan se je počasi iztekal, iztekalo pa se je tudi leto. S ščuko smo lepo zaokrožili leto 2022, v novem pa nas čaka še veliko zanimivih ribiških podvigov in moja novoletna zaobljuba je, da se bom poskušal na naših skupnih ribolovih čim manj jeziti na fanta in ju kregati zaradi njegovih napak.

Besedilo in fotografije: Blaž Dominik

UČINKOVITO VEZANJE MUH

Večina naših ribiških kolegov je verjetno fazo vezanja muh za prihajajočo sezono že zdavnaj začela. V teh mesecih leta, ko so dnevi še precej kratki in imamo malo več časa za opravila znotraj hiš in stanovanj, si marsikdo napravi bolj ali manj celoletno zalogo. Drugi spet raje vežejo večkrat v letu in postopoma, glede na svoje potrebe. Ne glede na to, ali smo med tistimi, ki prisegajo zgolj na nekaj vedno istih muh v sezoni, ali pa med tistimi, ki neprestano preizkušamo nove in nove ideje, je dobro, da vemo, kje med vezanjem izgubljammo največ časa in zakaj. Z nekaj majhnimi spremembami lahko namreč naredimo vezanje precej bolj učinkovito. Kdor se ukvarja z vezanjem muh za prodajo, verjetno veliko teh »popravkov« že dobro pozna in uporablja, če pa vežemo bolj kot ne le zase, nam bodo naslednji nasveti verjetno prišli zelo prav.

Predvidevam, da ima vsak bralec različne sestavne dele za izdelavo muh, ki jih potrebuje, že pripravljene in dokaj enostavno dostopne. Še posebej začetniki in tisti, ki vežejo šele nekaj let, večinoma vse skupaj spravijo v eno samo škatlo ali torbo in jih tudi hitro najdejo. Pri marsikom pa se leta in leta zbiranja različnih sestavin za vezanje običajno poznajo v precej večjem obsegu. Naenkrat so omare in predali polni različnih niti, peres, kroglic, orodja in ne vem še česa. Iz lastnih izkušenj lahko potrdim, da je zelo veliko časa, ki bi ga lahko porabili za vezanje, porabljenega povsem po nepotrebnem, in sicer z iskanjem malih drobnarij, če sestavin nimamo spravljenih po nekakšnem sistemu. Bolj ko imamo zadeve organizirane, manj časa potrebujemo za njihovo iskanje. Razni kovčki za orodje, vijake in podobno so lahko elegantna rešitev, sicer pa je popolnoma vseeno, kako imamo vse skupaj organizirano, le da vedno vemo, kje je kaj in rešili smo prvo težavo na poti k večji učinkovitosti vezanja. Sem sodi

tudi praktično stojalo za orodje, kjer imamo orodje neprestano na očeh in ga lahko vedno hitro vzamemo v roke in tudi pospravimo. Tudi silikonska podloga za vezanje, ki preprečuje drsenje trnkov, kotanje raznih kroglic in podobnega, nam lahko prihrani marsikakšno nerodnost.

Druga sistemska odločitev, ki nam poveča učinkovitost vezanja, je ta, da se, če je le mogoče, lotimo vezanja enake muhe, po možnosti v enaki velikosti, v čim večjem številu. Če že moramo drobiti posnetke na manjše število, na primer manj od deset enakih naenkrat, potem poskrbimo, da so naslednji na vrsti enaki ali čim bolj podobni posnetki, na primer v drugih velikostih. S tem ne izgubljammo časa s pripravo sestavin za novo skupino muh in naša učinkovitost vezanja je nemudoma višja. Tukaj velja omeniti, da so ponavadi prvi posnetki, ne glede na izkušnost vezalca, vedno malo slabši od naslednjih, ki si povrnemo občutek za posamezno muho ali pa se šele naučimo vezanja kakšnega novega posnetka. Razmerja v vezanju pomenijo vse in tudi zaradi tega je dobro, da vežemo večje število enakih posnetkov naenkrat, še posebej kadar vežemo tudi za druge in resnično želimo, da je naš izdelek popoln.

Uporaba sestavin višje kakovosti preprečuje, da se nam določeni deli muhe med vezanjem pretrgajo, odpadejo ali pa jih zaradi dru-

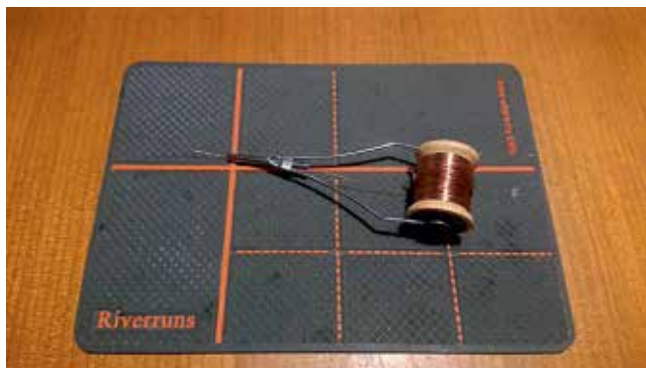
Praktični vrtljivi (in prenosljivi) nosilec za vodilke, ki jih uporabljamo za določeni sklop muh.

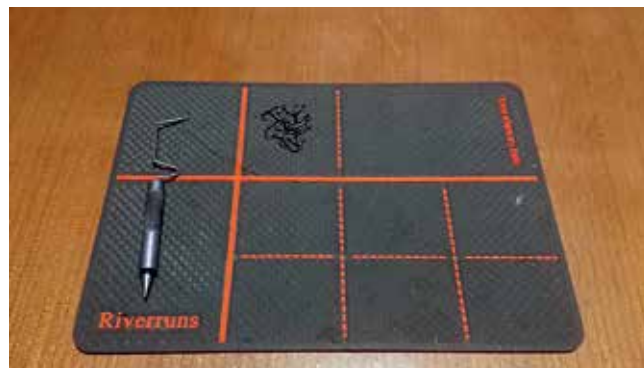
Praktično organizirana škatla s trnki po klopah, dodatno pri iskanju pomaga tudi prozorni pokrov.

Lak za zaključne vozle z dodatkom za nanašanje, s katerim hitreje in zelo natančno lakiramo tudi najmanjše vozle.

Sestavne dele muh, ki so ali pa jih lahko navijemo na kolut, je najbolje vezati s pomočjo starih ali obrabljenih vodilk.

Silikonska podloga pomaga držati razne pripravljene sestavne dele, kroglice, trnke in orodje. Vse to veliko tudi lažje pobiramo z mize.

gačne dimenzije lažje držimo. Kot drugod je tudi pri vezavi muh uporaba kakovostnih sestavin ključ do hitrejšega in lažjega vezanja. Predvsem nam ni treba popravljati zadev, ker se ti neljubi dogodki ob vezanju ob boljših sestavinah enostavno ne dogajajo. Enako velja tudi za uporabo orodja, v prvi vrsti vodilk. Keramične vodilke so že nekaj časa standard in z njimi vežemo precej lažje in praktično brez poškodb niti, ki so pri uporabi navadnih kovinskih prav tako pogoste. To pa ne pomeni, da moramo stare vodilke zavreči. Pridejo nam lahko zelo prav pri sestavinah muh, ki jih imamo navite na majhnih kolutih, le da jih večinoma uporabljamo predvsem za rebranje. Običajno so veliko bolj odporne od niti. Za vse to lahko uporabimo stare vodilke. Z žičkami na vodilkah lahko na primer hitro in zelo natančno uvežemo žico na določeno mesto trnka, saj je cevka od vodilke precej tanjša od naših prstov. Enako velja tudi za vse ostale sestavine na teh »rezervnih« vodilkah. Kar se tiče osnovnih vodilk, s katerimi vežemo, je prav tako zelo priporočljivo, da jih imamo pripravljenih več in nam tako niti ni treba med vezanjem predstavljati. Vsaj dve ali tri po mojih izkušnjah popolnoma zadostujejo. Cena slednjih je zadnja leta bistveno bolj dostopna kot pred desetletji in dobimo jih lahko že za nekaj evrov. Nekaj kakovostnih keramičnih vodilk nam lahko popolnoma spremeni vezanje v lažje, hitreše vezanje in brez nesrečnih dogodkov, predvsem v zadnjih trenutkih, ko smo že skoraj končali. Verjetno vsi vemo, o čem govorim. Vsekakor velja uporaba boljših sestavin tudi za peresa, prejice, lateks (*nymph skin*) in ostalo. Na primer skalp nižje kakovosti. Za eno suho muho

moramo uporabiti tudi dve do tri peresa, vsako od njih pa zahteva predpripravo in samo vezavo. Eno samo pero visoke kakovosti pa nam po drugi strani lako zadostuje za kar nekaj muh. Rezultat je na dlani, vezanje je veliko hitreše, da o izgledu muhe niti ne govorimo. Kar se tiče niti, pa v današnjem času praktično ne moremo zgrešiti, saj na tržišču ni skoraj več ničesar, kar ni praktično vrhunsko. Če pa imamo kakšne »stare« zaloge, jih raje ne uporabimo ali pa zgolj za »debelejša« telesa muh ali rebranje, seveda s prej omenjenimi »rezervnimi« koluti. Ko že govorimo o nitih, lahko omenimo tudi, da velika večina vezalcev za učvrstitev posameznega dela muhe uporablja bistveno preveč navojev niti. Posledica so debelejša muha in nepotrebna poraba niti ter tudi časa. Navadimo se uporabiti najmanjše potrebno število navojev, da je muha še vedno dovolj trdna. Vse ostalo je nepotrebna izguba.

Naslednji mali trik, ki nam prihrani precej časa pri večji količini muh in ga s pridom uporabljajo predvsem komercialni vezalci, je držanje škarjic. Gre za to, da imamo škarjice neprestano v roki in ne izgublamo časa s stalnim odlaganjem in prijemanjem. Najbolje je, da se navadimo na držanje in rezanje s škarjicami v drugi roki, s katero ne vežemo. Najprej je sicer malo nerodno, vendar se večina vezalcev hitro navadi na to. Obstajajo tudi majhne in tanke škarjice posebej za vezanje, za katere komaj vemo, da jih držimo.

Veliko nas veže na način, da imamo naenkrat na trnku tudi po več vodilk z različnimi nitmi ali žičkami naenkrat. Če jih preprosto pustimo, da visijo navzdol, prihaja predvsem pri manjših muhah do nenehnega zapletanja teh niti, ki jih moramo neprestano popravljati. Enostavna rešitev je lahko ena ali več ščipalk za perilo, ki jo namestimo na nosilec primeža in poljubno postavljamo. Tako da nam te dodatne vodilke drži stran in v smeri rahlo nazaj od osnovne, s katero vežemo. Ščipalke lahko postavimo v smeri proti nam ali od nas, odvisno od tega, kaj nam najbolj odgovarja oziroma kaj od njih potrebujemo. Moja običajna izbira za eno dodatno vodilko je v smeri proti nam.

Na koncu lahko, kot pri vezavi muhe, spregovorimo še o zaključnem vozlu. Med vezalci in tudi na sejnih v tujini sem imel možnost videti res veliko načinov zaključnih vozlov, ki vsi nekako dosežejo svoj namen. Pomembno je, da drži in da se ga naučimo narediti kar najhitreje, ne glede na orodje ali izdelavo s prsti. Nanašanje lepila ali laka za zaključni vozle pa lahko namesto odvijanja pokrovčka, priprave igle, nanašanja po celotnem obodu in ponovnega privijanja pokrovčka opravimo s stekleničko, ki ima daljšo tanko votlo cevko in le gumijasti pokrovček, ki preprečuje izhlapevanje. Nanos laka s tako stekleničko je precej bolj natančen, poraba laka je manjša in vse skupaj zopet naredimo malo hitreje.

Opisal sem nekaj nasvetov za bolj učinkovito porabo časa za vezanje. Vsak posamezni verjetno ne pomeni prav velikega prihranka na času vezanja naših muh, če pa jih upoštevamo več skupaj in v primeru, da vežemo malo večje število posnetkov, bo pa verjetno slika popolnoma drugačna. Želim vam še veliko zadovoljstva pri vezanju muh in veselja pri njihovi uporabi.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

Uporaba ščipalke kot držalo za dodatne vodilke.

RIBJE POGAČICE S HLADNO KUMARIČNO OMAKO IN POSTRV V SONORA* OMAKI

Ribje pogačice s hladno kumarično omako

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 40 dag kuhanega ribjega mesa brez kosti,
- 50 dag krompirja, ki ga skuhamo neolupljenega,
- 2 jajci,
- 1 limono,
- 2 jušni žlici moke,
- peteršilj,
- sir,
- mlet muškatni orešček,
- olje za cvrtje,
- sol, poper.

Kuhan krompir olupimo in zmečkamo kot za pire. Dodamo narezano kuhano ribje meso, jajca, naribano limonino lupino, nariban sir (gaudo, trapist ali mozarelo), muškatni orešček, posolimo in popopravimo, dodamo še moko in vse dobro zmešamo. Iz mase oblikujemo pogačice in jih spečemo v ponvi z malo olja. Pri pečenju olje po potrebi dolivamo. Pečene pogačice postrežemo s kumarično omako.

Za pripravo kumarične omake potrebujemo:

- 1 srednje veliko kumaro,
- 5 dag nasekljanega koprca,
- 2 dl jogurta,
- 1 neškropljeno limono.

Kumare operemo in naribamo skupaj z lupino. Pustimo jih 10 do 15 minut, nato jih odcedimo in damo v posodo. Dodamo nasekljan koprca, jogurt, posolimo in popopravimo, dobro zmešamo in po želji dodamo še limonin sok.

Ribje pogačice s hladno kumarično omako.

Postrv v sonora omaki

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg postrvi,
- 5 do 6 dag masla,
- 1 dl oljčnega olja,
- sok pol limone.

Postrv v sonora omaki.

Za sonora omako potrebujemo:

- 1 zeleno papriko,
- 2 čebuli,
- 10 dag buče hokaido,
- 8 dag česna,
- 20 dag paradižnika – olupljenega,
- 4 jušne žlice ribje osnove,
- 2 jušni žlici soja omake,
- 2 jušni žlici Worcester omake,
- 2 kavni žlički gorčice,
- 2 kavni žlički majoneze,
- 2 jušni žlici kisle smetane,
- krušne drobtine po potrebi,
- sol, poper.

Zelenjavo položimo na papir za pečenje in jo pečemo v pečici na 180 stopinj približno 20 minut, da se zmečha.

V mešalnik damo 4 žlice ribje osnove, 2 jušni žlici sojine omake, 2 jušni žlici Worcester omake (znamenite angleške omake, ki že 150 let predstavlja nadomestek indijske začimbne omake. Ima značilen pikanten, a hkrati kisl sladki okus, uporabljamo pa jo lahko kot začimbo za ribe, meso, raguje in še za marsikaj drugega), 2 kavni žlički gorčice, 2 kavni žlički majoneze, 2 jušni žlici kisle smetane, dodamo še pečeno zelenjavo in vse zmešamo, da dobimo gosto omako, posolimo in popopravimo. Omaka ne sme biti tekoča, če je preveč tekoča, dodamo malo krušnih drobtin.

Postrv s trebušne strani prerežemo, da dobimo zrezke, odstranimo kosti, glavo tudi prerežemo na pol. Zrezke posolimo in popopravimo, pokapamo z limoninim sokom ter mariniramo v hladilniku pol ure.

Pekač premažemo z maslom, vanj položimo postrvje zrezke in jih naoljimo z oljčnim oljem. Nanje damo gosto omako iz zelenjave in vse skupaj pečemo 25 do 30 minut na 180 stopinj. Na vrhu mora biti zlato zapečeno. Zraven lahko postrežemo pire krompir ali kuhano zelenjavo. Ob jedi priporočamo belo suho vino, sivi pinot ali pinelo.

Jedi pripravil: Gojko Škorič
Zapisal: Borut Jerše

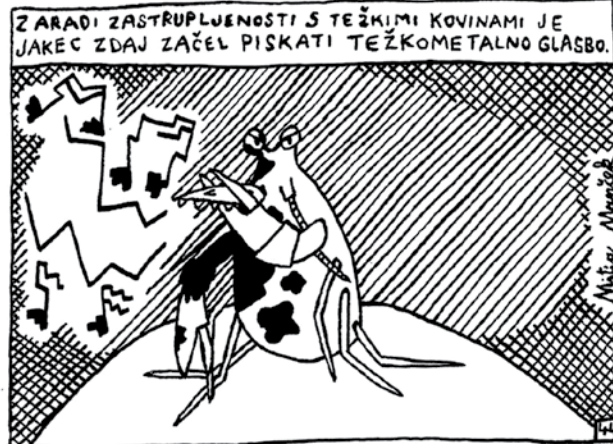
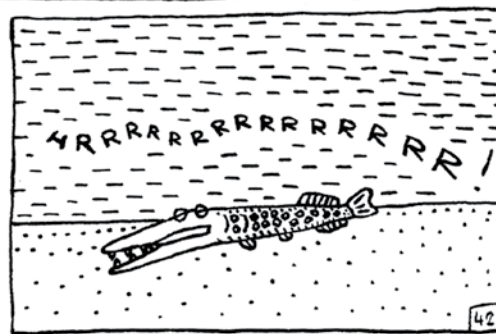
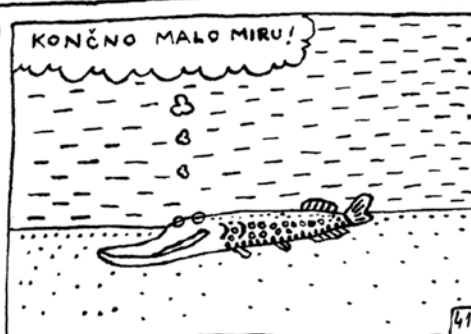
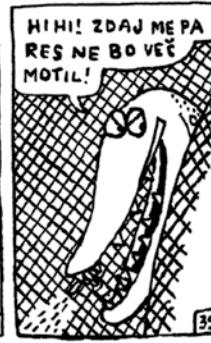
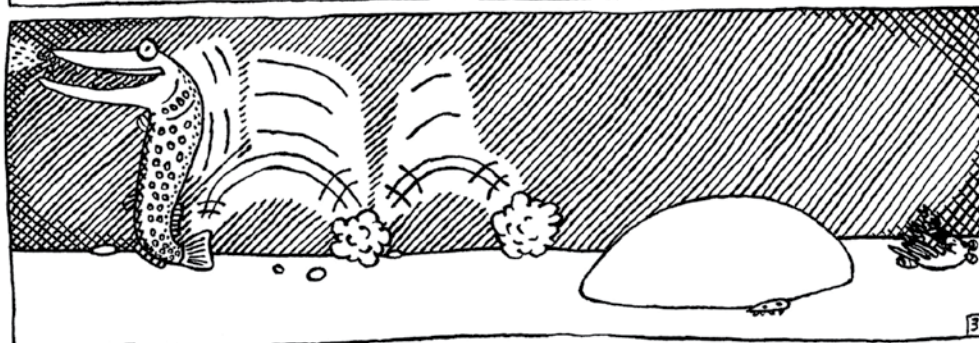
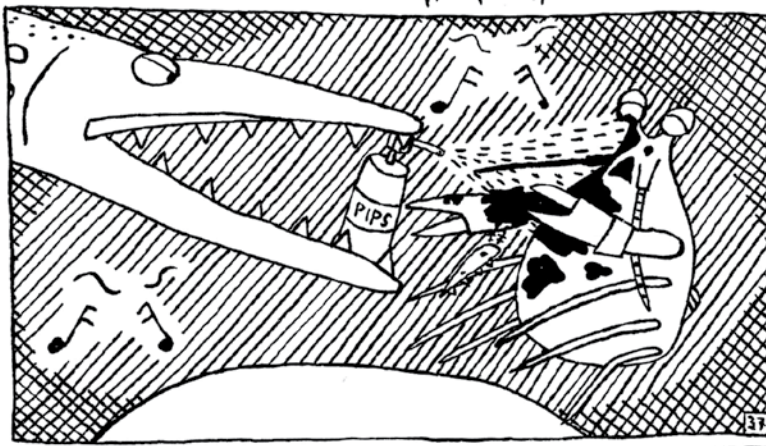
*Sonora je pokrajina v Mehiki

ŠČUKEC IN RAKEC LUKEC IN JAKEC

PIŠE
IN
RIŠE: MITJA
MANČEK

NADALJEVANJE PRIHODNJIČ...

Zimska idila (foto: Jože Boršček)